Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

Synodvs Dioecesana Mediolanensis XI. Quam Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Praxedis Archiepiscopus Mediolani. Habuit Anno à Chr. Nat. M.D.XXCIV. Gregorio XIII. Pontifice.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

Visual Library

SYNODVS DIOECESANA MEDIOLANENSIS XI.

Quam Carolus S. R. E. Presbyter Cardinalis tit. S. Praxedis Archiepiſcopus Mediolani.

Habuit Anno à Chr. Nat. M. D. XXCIV.

GREGORIO XIII. PONTIFICE.

Carolus S. R. E. Cardinalis tit. S. Praxedis, Dei ſediſq; Apoſtolicæ gratia Archiepiſcopus S. Eccleſiæ Mediolanenſis.

NEMO veſtrum eſt, qui hic præſentes in ſynodo noſtra vndecima adeſtis, qui ne ſciat, quantũ noſtrũ ſtudium ſemper fuerit diſciplinæ exequendæ quam & concilijs tã prouincialibus quàm diœceſanis, & omni alio Archiepiſcopali munere ſtudioq; iam pridem Deo in primis benè iuuante conſtituimus. Sed qm̃ quę ſtudioſè vtiliterq; decreta ſunt, cumulatiorem executionis diligentiam, quàm antea factum eſt, requirũt; ideo hoc ſacro loco in conſpectu Domini, omnes ſingulosq; Vicarios, Viſitatores, Archipresbyteros, Præpoſitos, Canonicos, Capitula etiã baſilicę noſtrę Metropolitanæ, parochos, rectores eccleſiarum, curatores, præfectosq; ſcholarum, & locorum piorum, ordinem deniq; clerum, populumq; vrbis, & diœceſis noſtrę vniuerſè, ſigillatimq; id etiã atq; etiam monemus; vt pro ſuo quiſque munere, præſertim ij quibus aliorum cura commiſſa eſt, omni officio, ac ſolicitudine exequantur, & ad vſum cõſuetudinemq; perpetuam inducãt omnia, quę cunque, & ſacro œcumenico Concilio Tridentino, & ſynodis tam prouincialibus quàm diœceſanis noſtris conſtituta ſunt: ac preterea accuratè præſtent, quę per nos tradita promulgataq; ſunt noſtris inſtructionibus; quas aut de foro cancellariaq; Archiepiſcopali, aut de fabrica, & ſupellectile eccleſiaſtica, aut de concionatoribus, aut de ſacramentorum pœnitentię, & ſanctiſſimę Euchariſtiæ adminiſtratione, aut de ſtatu cleri, & animarum vniuſcuiuſq; parochię deſcribendo, aut de feſtis, proceſſionibus, officijſq; mortuorũ, aut de alijs quibuſcunque iamdudum edidimus.

Quibus in oĩbus exequẽdis quantò quis in officij ſui munere curaq; ſuperioribus annis negligentius ſe geſſit, tantò diligentiorem operã, exquiſitius ſtudiũ, maiorem ſolertiam, atq; officium ardentiori cura exercitatum, nos ſicut ab eo maximè requirimus, ita accuratiſſimè in poſterum præſtare debet; vt pro cõſcientiæ ſuę religione, & officij ſui curę, & diſciplinæ publicè, ac priuatè executionibus, & voluntati noſtræ ſatisfaciat.

Et qm̃ præcipua quędam capita ſunt, in quibus exequẽdis longè languidiori ſtudio actum, aut fortaſſe crebrius peccatũ eſt (id quod ex ſpeculatione noſtra Archiepiſcopali, quã in viſitatione, alioq; munere pſtare debemus, hoc ipſo preſertim animaduertimus:) ideo vt proſpiciamus, atq; adeo caueamus, nè quid ex eo detrimenti iam inſtitutæ diſciplinæ ratio progreſſioq; patiatur; voluimus his noſtris monitis aſſiduam eorum executionem excitare, eandemq; explicationibus augere, atque adeo ob oculos ponere: quò diſtinctius, & clarius, ob eamq; rem facilius, & commodius in executionis vſum, ab ijs ipſis quorum intereſt, inducantur.

MONITA

Executionis Decretorum Prouincialium, & diœceſanorum.

Quæ ad fidem. Prou. 1. tit. de profeſſ. fidei. pag. 1.

De ijs quæ ad fidei tuendę ſtudium, ad doctrinam chriſtianam, & ad prædicationem verbi Dei pertinent.

DE fidei profeſſione pręſtanda, ab ijs vt infra.

Ab omnibus, & ſingulis, quicunque ſint, qui publicè aut priuatim, quouis nomine, vel domi ſuę, vel alienæ, quaſcunque artes literarias, aut alias liberales diſciplinas, etiam ipſa prima grāmaticæ rudimenta, pueros, adoleſcentes, alioſve cuiuſuis ætatis, ſexus, etiā gratis, & quacunque lectionis, interpretationis, aut repetitionis ratione, aliove quouis modo docent.

Prou. 4. de fid. profeſſ. pag. 114. Prou. 5. §. Nemini. tit. quę ad fid. pag. 206.

A profitentibus, & docentibus muſicam, & arithmeticam.

A confeſſarijs, & concionatoribus.	Idq; antequàm probationis, benedictionisve teſtimoniū è Cācellaria habeant.
A Medicis, & Chirurgis.	Quod ēt locū habeat in alio quouis, q medendi artē exerceat.

Ibid.

A Bibliopolis, & impreſſoribus.

Prouer. 6. §. Bibliop. tit. quæ ad fidem tuen. pag. 299.

Quò autem commodius fidei profeſſio ab his ſingulis pręſtetur; apud Vicariū foraneum in diœceſi, ex facultate noſtra ſcripta pręſtari licebit, notario, & teſtibus adhibitis.

Vicarij foranei in diœceſi, & in vrbe Viſitatoris cura ſit, de magiſtrorum, qui publicè, vel priuatim quouis modo docent, fide, vita, & moribus teſtimonium perquirere, vt concilio prouinciali tertio decretum eſt.

§. Et qm̄. ti. quæ ad fid. tuen. pa. 89.

Quod teſtimonium ſcriptum ad nos afferatur, vt de eorum probatione deliberemus.

Nec verò ad fidei profeſſionem præſtādam antè admittatur, quàm per nos de eorundē probatione deliberatum ſit.

Quos autem pro loci diſtantia, dignitate, aliave conditione, aut pro perſonæ officijve ratione, aliave cauſa, ad nos fidei profeſſionis pręſtandæ gratia euocari cenſuerimus, id arbitratu noſtro, prout expedierit, ſtatuemus.

Prou. 1. § Vt aūt titu. de prof. fid. pag. 1.

De ludi magiſtris, & alijs quibuſcunque, qui quouis modo vtſupra docent, à parochis ex concilij prouincialis decreto menſis ſpatio denunciandis.

Id ab illis pręſtetur eodem temporis ſpatio pręſcripto; cuius initium fieri declaramus ab editione horum executionis monitorum. De cæteris omnibus, qui fidem profiteri debent, ex præſcripta forma ab eiſdem ad menſem pręſtetur.

Quicunq; negligens erit, mulctam luat nummi aurei.

Quæ ad ludi magiſ. pro. 3. vt ſupra.

DE Ludi Magiſtrorum vita, & puerorum, adoleſcentumve inſtitutione aliquando obſeruanda ex decreto prouinciali.

Id à parochis etiam præſtetur.

Pro. 5. Quæ ad fid. tuen. pag. 210. §. epiſcopi.

Quorum etiam cura ſit, vt ijdem, qui docent, exequantur, quę de libris obſcenis, & vetitis, & de interpretationibus morum probitati, aut pietati repugnantibus, & quæ item de fidei rudimentis, & religionis chriſtianæ pręceptis die feſto pręſertim exponendis, & de pueris ad eccleſiam, & ad pietatis opera adducendis, eodem concilio pręſcripta ſunt: & quę de profanis explicationibus ad chriſtianæ diſciplinæ vſum transferendis, de prece item, & oratione, ante & poſt quotidianas ſcholę exercitationes, de tabella ſacræ imaginis, & reliqua ludi literarij diſciplina in concilio quinto conſtituta ſunt.

Titu. Quæ ad pręd. §. Si quę pfoſ. pag. 211.

Quæ autem toto hoc de genere Viſitatori, aut Vicario foraneo referri aliquando oportebit, quàmprimum prout opus erit, referant.

De ludi etiam magiſtrorum moribus, & docendi rationibus, in prorogatione facultatis docendi diligenter perquirendis, ex concilio prouinciali quinto.

§. Quò aut explorationes.

Viſitator in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi, quotannis in hebdomada ſeptuageſimę, de eorum vitæ moribus, docendi ratione, alijſq; vtſupra præſcriptis extraiudicialiter inueſtiget, in ſua quiſque regione.

Quæ autem ita inueſtigando compererit, ea ſcripta in hebdomada quadrageſimam proximè pręcedenti ad nos mittat.

Atque in his inueſtigationibus notet

vnuſ-

vnuſquiſque pręſertim, an ijdem ludimagiſtri decreta de illis conſtituta ſeruauerint.

Si quæ item mulieres docendi munus (pręterquàm in doctrinę chriſtianæ ſcholis) exercent: id omne itidem de illis ſeruetur; ſed accuratius; neque palàm.

Earum pręterea ſcholæ frequentius à Viſitatore, & Vicario foraneo viſitentur.

Prou. 3. vt ſup. §. paro. prou. 5. vt ſupra.

De eo quod concilijs prouincialibus vetitum eſt, ne quis ſine Archiepiſcopi probatione doceat, vt caueatur, quod ad executionem attinet.

Ob eam cauſam parochus, Dominica prima quadrageſimæ quotannis denunciet, vt ludimagiſtri, & alij vt ſupra, qui docent, fidei profeſſionis præſtitę teſtimonium, & probationis facultatem, quæ ſibi ad pręſcriptum docendi cauſa ab hinc triennium conceſſę ſunt, ante Dominicam palmarum ſibi exhibeant: qui non exhibuerint, eis docendi munere tamdiu interdicat, quoad exhibuerint.

Qui verò non paruerit, eius nomen ſtatim ad Archiepiſcopum deferat: nec verò interea eidem ſine eiuſdem conceſſu tempore paſchali ſacramenta miniſtrari permittat.

Quæ ad hæreticos. Prou. 1. ti. 1. dec. 1. pa. 61

DE EDICTO contra hęreticos promulgando ineunte aduentu, & quadrageſima.

Viſitator in vrbe, & in diœceſi Vicarius foraneus, ac pręterea vnuſquiſque parochus in eo inuigilet, vt ſi quis ludimagiſter, aliuſve ſęcularis, aut eccleſiaſticus homo, puerum adoleſcentemve, qui ex parentibus, aut regionibus hęreſis nomine ſuſpectis oriatur, in diſciplinam, vel literarum, vel linguæ Italicę, vel mercaturæ exercendæ cauſa ſuſceperit, de eius ſtatu nos certiores per literas menſis ſpatio diligenter faciat: vt de pia catholicaque eorum educatione, & inſtitutione regulas accuratè pręſcriptas à nobis quamprimùm accipiat.

Prou. 5. vt ſup. §. Profecturus. Prou. 6. tit. eo. §. Ne cui quā, pa. 299

De facultate ijs concedenda, qui ad hęreticorum loca proficiſcuntur: & de conditionibus ſeruandis, ſi quando conceditur.

Parochus tamen iſtiuſmodi commercia omni pio ſtudio atque officio prorſus euellere ſtudebit.

Quæ ad impreſ. & vēd. libr. Prou. 5. vt ſup. §. Perniciosorū. Ibidem. §. Qui per. Ibid. §. Ne hęredes.

DE regulis indicijs, ab impreſſoribus, bibliopolis, & ab alijs omnibus quorum intereſt, obſeruandis.

De circumferentibus libros venales, aut vendentibus, alijſve, quos indicem ſubſcriptum habere compertum non erit.

De recognoſcendis libris à mortuo relictis.

Id vt omnino ſeruetur, pręcipua cura parochi ſit.

Ibi. §. de Biblijs.

De libris Euangeliorum, & epiſtolarum vulgari ſermone impreſſis.

Ij prohibentur, niſi homiliæ probatæ eodem contextu adiunctę ſint.

Quæ ad Iudęos Prou. 1. tit. de Iudęis. pa. 58. Prou. 5. tit. quæ ad fid. tuē. §. Quod olim. p. 207 Prou. 6. §. Grauis. tit. quæ ad fid. pag. 300.

DE Hebræorum conſuetudine, vbi illi commorantur, legantur ſanctiones pontificiæ, vt concilio prouinciali primo, & quinto cautum eſt.

De eorundem flagitijs tollendis euulgetur ſanctio Gregorij xiij.

Inquiratur diligenter, & à Viſitatore, & à Vicario criminali, ſi quãdo hebręi contra vetus inſtitutum Mediolani diutius triduo commorentur: & ad nos referatur, vt opportunum remedium adhibeamus.

Quæ ad cingaros. Prou. 5. vt ſup. §. Quibus. pa. 208.

DE Cingarorum vita, & moribus obſeruandis.

Id parochus, & Vicarius foraneus diligenter pręſtet; vt ſi quid delinquant, contra eos agatur.

Quæ ad doctrinā chr. Prou. 5. tit. quæ ad p̄d. §. Ludimagiſtri. pag. 211. Prou. 3. tit. de ſcholis doctr. chr. pag. 87.

DE doctrinæ Chriſtianę libello, cum libris rudimentorum grammaticæ imprimendo.

De indulgentia ſcholis doctrinę Chriſtianę conceſſa duabus ante calendas Maij Dominicis promulganda, & de commune operariorum doctrinæ chriſtianę calendis Maij.

Hęc promulgatio fiet etiam die ſolenni omnium ſanctorum, & die item natali ſanctorum Innocentium.

Qui ambo dies ſcholarum Doctrinæ chriſtianę celebritati adſcribũtur: ideoque in illis proceſſio ſolennis ab ijſdem agatur.

In vnaquaq; plebe, aut Vicariatu, ſcholę omnes doctrinæ Chriſtianæ veluti membra quędam inter ſe coniuncta vnum corpus conficiant; itaut quę in

ſingulas plebes diſtinctæ, Priori generali illius Vicariatus parent, vniuerſæ Priori generali Mediolani obediant.

dec. 5. pag. 358.

De opera à ſacerdotibus, & clericis parocho nauanda in munere doctrinæ chriſtianæ, ſeruetur decretum Synodi diœceſanę quartæ.

Quicunque ſacerdos, aut beneficium obtinens, parochum non adiuuerit, mulctetur duobus nummis realibus: alius autem clericus, arbitrio Vicarij foranei, vel Viſitatoris.

Eandem operam nauent ſcholaſtici, vbi conſtituti ſunt: ſecumque prætereà ad eas ſcholas diſcipulos ſuos perducant.

Eccleſiaſticus vir vnus, pluresve pro ratione amplitudinis regionum, in vnoquoque vicariatu conſtituatur, qui ſcholas doctrinę chriſtianę diligēter, & pio ſtudio viſitet: ac præter cętera ſui officij munera, ſingulis ſaltem menſibus de ſtatu, & progreſſu vniuſcuiuſque ſcholæ Vicario noſtro generali ſcripto referat.

Quæ ad pd. verbi Dei

DE frequenti pręedicatione verbi Dei per parochos, & animarum curatores, ex pręſcripto Concilij Tridentini.

Id ita pręſtetur, vt ij omnes (pręter illos quibus cauſa cognita id aliquando ſcripta facultate remiſerimus) concionentur ſaltem ſingulis Dominicis, & feſtis diebus: in Quadrageſima pręterea in ſingulas hebdomadas feria quarta, & ſexta: in aduentu autem, ſaltem feria ſexta.

Quod concionandi munus, manè ſemper illis diebus exequantur.

Si qui autem concionatores, etiam regulares, in eorum auxilium miſſi ſunt, non propterea ipſi illis diebus concionari deſiſtant, ſed poſt veſperas concionem ſuam habeant.

Prou. 4. tit. de verbi Dei §. Parochis. pag. 132.

Qui parochi ad concionandum idonei non ſunt, ob eamq; cauſam de libro iuſſu noſtro concionari debent; alij, ſi fieri poteſt, ſaltem in quadrageſima mittantur, qui eorum vices ſuppleant.

Quamobrem Vicarius foraneus, iſtiuſmodi parochorum, qui in ſuo vicariatu ſunt, indicem quotannis ante Dominicam in ſeptuageſimæ cācellario Archiepiſcopali mittat, vt opportunè concionandi officio conſulamus.

Librum inſtructionum de pręedicatione verbi Dei, omnes tam parochi, quàm alij, quibus concionandi munus commiſſum eſt, menſis ſpatio habeant, diligenterq; in vſum inducant.

In facultate autem quę concionatori datur, ea conditio adſcribatur, vt eum librum habeat, & antea ſtudiosè legat, quàm concionandi munus aggrediatur. Alioqui facultas nulla ſit.

Prou. 4. tit. §. Parochi.

De ritu, & habitu ſacerdotis ſecularis concionantis in altari, aut in ſuggeſtu.

Id omne ſeruetur: ac pręterea, quod moris eſt in eccleſia Metropolitana, vt pridie eius diei, quo ſacerdos, vel regularis, vel ſecularis, vel parochus, vel præpoſitus concionaturus eſt, ſignum concionis veſpere campanæ ſono detur: itidemque fiat poſtridie manè.

Pro 4. §. Curent tit. de præd. Verb. Dei. pa. 131.

De concione intrà Miſſę conuentualis ſolennia poſt Euangelium ex pręſcripto Concilij prouincialis quarti habenda.

Id vt in eccleſijs etiam regularibus ſeruetur, curet in diœceſi Vicarius foraneus; in vrbe Vicarius generalis.

Ita tamen Miſſa in tempore celebretur, vt ad concionem populi frequentis concurſus eſſe poſſit.

Pro. 5 tit. de diu. off. §. Quinetiam. pag. 271.

De concione paſſionis Domini feria ſexta in paraſceue habenda poſt recitatum de ea euangelium.

Prou. 5. tit. Quæ ad pd. §. Epiſcopi. pag. 210.

De regularibus ad concionandum non admittendis ſine noſtra ſcripta facultate.

Quod parochi, & Vicarij foranei diligenter, ſed moderatè tamen pręſtent, etiam cum regularibus mendicantibus, qui conquirendę eleemoſinę occaſione concionari volunt.

Nec verò eam conquiſitionem in eccleſijs ſecularibus ſine facultate noſtra ſcripta ab illis commendari patiantur.

Parochus aduentum concionatoris, qui intra parochię ſuę fines eo officio functurus eſt, vbi legitima teſtimonia ille oſtenderit, tridui ſpatio Vicario foraneo ſignificet.

Viſi-

Viſitator in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi, tum per ſe, tum etiam per parochos, alioſq; pios viros, quadrageſimæ tempore ſingulos concionatores obſeruet: de ijs q; antequam Dominica in Albis depoſitis aduéret (niſi quid graue commiſerint, quod ante id temporis, & ſtatim denunciandum ſit) ad nos per literas deferant, vt etiam cum eiſdem cócionatoribus, prout expedire videbimus, agamus: & in eorum delectu quem habemus, cum illorum ſuperioribus de eiſdem aut de alijs deliberemus, qui ſequenti anno id muneris obeant.

pr.6.tt. Quę ad conc. p. 300.

De pecuniæ collecta ſine licétia ſcripta per concionatorem non facienda, nec de ſe commendando eleemoſinę conquirendæ cauſa.

Id præſtetur curante Vicario foraneo in diœceſi, in vrbe autem Vicario generali, & Viſitatore.

Concionatores cócionandi munere perfuncti, ad nos ſe conferant; aut impediti, per literas ſaltem ſignificent, quid, quid & pro Dei gloria, & pro animarum ſalute nobis ſuggerendum exiſtimauerint.

Idem Viſitatores, & Vicarij foranei de concionatoribus prędicent, qui aduentus tempore mittuntur; de quibus etiam per literas ineunte Ianuario ad nos referant.

Referant item de parochis, qui in quadrageſima concionati ſunt; ac præterea quibus diebus, & quo paterno charitatis officio id munus obierint.

Iidem parochos etiam obſeruent, qui remiſſius & negligentius in concionando ſe gerunt; quiq; loco parochialis cócionis, trita quædam & vulgaria tantum, ac ſæpenumero inania, ſine vllo ſtudio, breuiq; effundunt; vt iiti negligentiæ ſuæ pœnas dent.

Pr.4.de ver. Dei pręd. §. epiſcopus. pa.132.

De concione habenda ex antegreſſa lectione aliquarum clauſularum de libro euangelij, ſacræve ſcripturæ.

Quod aliquando in vſum à parochis inducatur, prout ſe ad eam concionandi rationem aptos ſenſerint.

Quibus locis complures viciniæ de alédo concionatore conuenient, cùm illuc eos mittemus, pro ratione & partitione dierũ hebdomadæ, quã Vicarius foraneus ſtatuerit, illi modò in vna, modò in alia eccleſia viciniave parochiali conciones habebunt.

Vicarij foranei exercitationes, quæ oratoria dicuntur, collocutionum ſpiritualium, vbi commodè fieri poteſt, quamprimum inſtituant, ad eam rationem, quæ Mediolani in eccleſia ſancti Sepulcri ſeruatur.

De quarum exercitationum progreſſionibus nos certiores faciant diligenter.

Præpoſiti, parochi, canonici, & alij quicunq; chori officijs deuincti, qui item pro muneris ſui ratione concionari aut legere publicè debent, ne concionis, lectioniſve parandæ prætextu, aut defatigationis quę inde aliquando exiſtit, cauſa, ſi à choro abſunt, diſtributionum illius officij participes ſint, in quo preſentes non adfuerint; niſi cùm aliqua corporis neceſſitas, verè eos, vt illos etiam chori officio adſtrictos, excuſat.

MONITA
Executionis Decretorum, quæ ad dies feſtos, ſacra tempora. Loca item, & ſuppellectilem ſacram pertinent.

Quę ad dies feſtos.

Pr. 4. tt. de ſac. reliq. §. Vniuſcuiuſq; pa. 116.

DE hiſtoria vniuſcuiuſq; ſancti ſanctæve, cuius corpus, reliquiæve ſacrę inſignes in aliqua eccleſia reconduntur, conficienda, & approbanda.

Qua in re illud ſeruetur, vt quibus in eccleſijs vitæ ſanctorum cóſcriptę extant, ad nos, q illas recognoſcédas curabim⁹, quãprimũ mittantur: nec verò antea publice in eccleſia legantur, quàm iuſſu auctoritateq; noſtra probatæ ſint.

Vbi verò ſcriptæ non extant, ſaltem nomina eorum, & quæ ex probatis monumentis conquiri, comperirive de illis poſſunt, ad nos rectè ſcripta mittantur, vt eiuſmodi vitæ auctoritate noſtra conſcribantur.

Dum verò liber is de vita ſanctorum in lucem prodierit, legantur interea licet in veſperis vigiliarum ſolennium ad vſum duarum lectionum, vitæ in breuiario nuper adſcriptæ & æditæ.

De feſtis diebus, & alijs quibuſuis celebritatibus recto ordine in librum certũ à cancellario referendis, ac pręterea

Tr. de dieb⁹ feſti. §. Quo religioſ. pag. 300.

morum corruptelis, quæ quandoq; incidunt, notandis, ex pręſcripto concilij prouincialis ſexti.

Id vt diligenter, & quamprimùm fieri, poteſt, præſtetur, vnuſquiſq; parochus dierum feſtorum, qui vniuersè, aut ſigillatim intra parochiæ ſuæ fines colútur, & aliarum etiam celebritatum, quæ indulgentiarum, iubilei, alteriuſve rei cauſa aguntur, ita vt populi concurſus ſit, indicem Cancellario noſtro Archiepiſcopali, aut Vicario foraneo in diœceſi mittat, afferatve.

Qui Vicarius illum ſtatim eidem Cancellario tradat, tradendumvè curet.

In eo indice notentur ſi qui abuſus in illis celebritatibus committuntur.

Idem in poſterum ſeruetur, ſi quæ alia celepritas, indulgentia, aliavè cauſa acceſſerit, ob quam ad eccleſiam parochialem concurſus deinceps fiat.

Pr. 5. tt. de ſancto Am. p. 110.

De die feſto, & commemoratione ſancti Ambroſij.

Id in vſum quamprimùm inducatur, etiam vbi in diœceſi noſtra oficium more Romano fit.

Pr 4. tt. de feſt. §. Vt vero. pag. 86. Ibid. §. Sicut

De monitionibus, pro recto dierum feſtorum cultu, & ab omni parocho, & concionatore præſtandis.

De cura adhibenda, vt ad dierum ſolemnium celebritates Magiſtratus in eccleſia conueniant.

In diœceſi parochorum & Propoſitorum opera id agatur.

Pr. 2. tit. 1. dec. 12. pag. 62.

De diligentia in eo pręſtanda, vt ne ab vrbe diſcedant, qui ſacro quadrageſimali tempore, & in maioribus ſolemnitatibus abeſſe ſolent.

Id parochi ſępenumerò populum moneant de altari, vel inter concionandū.

Pr. 1. tt. de Sacra. euch §. Moueant. p. 20.

De monendis patribusfamilias, vt quos in paſcendis beſtijs occupant, diebus feſtis iubeant intereſſe Miſſæ ſacrificio.

In parochi nō ſemel atque iterum, vbi opus eſt, ſed ſępius quàm antea fecerūt, populum publicè & priuatim moneant; ac pręterea cum ſingulis omni charitatis officio agant, vt decretum tam ſalutare in executionis conſuetudinem, ab omnibus quorum intereſt, inducatur.

Edictum de obſeruatione dierum feſtorum quotannis promulgetur Dominica prima poſt Paſcha reſurrectionis Dñi.

Pr. 5 tt. de feſt. §. Ne collectæ. pag. 85.

De collectis talearū, aut exactionib⁹ publicis priuatiſve die feſto nō faciendis.

Quod vt ſeruetur, cura pręcipua ſit Vicarij foranei; vt contra eos, qui die feſto choreas ducunt, agatur ad præſcriptum formulæ traditæ.

Prou. 4. de fer. pag 110

De iudicijs in nullo foro, manè, quadrageſimę tempore, diebus ieiunorum, & quatuor temporum exercendis.

Ibid. §. Ac ne teſtes.

De cauſarum quæſtionibus, ſeu proceſſibus die feſto non inſtituendis, nec teſtibus examinandis, niſi in caſibus, iure permiſſis.

Pr. 5. de feſt. § Ne contractus. pag. 85 Ibid. §. Nundinijs.

De cōtractibus in feſto, executionibusq; non faciendis, niſi cum iure nominatim permiſſum eſt.

De nundinis, emporijs, aut mercatibus, die feſto non exercendis.

Quare menſis ſpatio Vicarius foraneus locorū ſui vicariatus indicē nobis mittat, vbi diebus feſtis eiuſmodi mercatus aguntur: vt à Vicarijs noſtris, & Viſitatoribus, quatenus opus ſit, ſūmariè, omniq; executione agatur, etiā ablatis mercibus, aliaq; mulcta, & pœna, qua iſtiuſmodi corruptelis, & dierum feſtorum violationi occurratur.

Contra etiam cupedinarios, fartores, offellarios, cęterosq; qui irritamenta gulę ad vendendū exponunt; qui flores itē, vnguēta, aues, & alia eiuſmodi die feſto vēdunt; ſedulo agatur ad executionē edicti noſtri, de dierū feſtorū obſeruantia.

Quam ob cauſam diebus feſtis Vicarius criminalis, & procurator Fiſci noſtri, & officiales fori Archiepiſcopalis in vrbe, ac pręterea in diœceſi Viſitatores, & Vicarij foranei omni ratione agant contra eoſdem, ablatis etiam ciſtis, vaſiſq; rerū, quæ veniales propoſitę ſunt, alijsq; pœnis eoſdem mulctēt; & quibus locis opus erit, ſatellites etiam, & miniſtros fori ſęcularis contra eiuſmodi violatores adhibeant.

Vicarius criminalis, procurator Fiſci, Viſitatores, notarij, alijq; miniſtri fori Archiepiſcopalis noſtri, vrbē, eccleſiaſq; die feſto obeant & perluſtrēt: in eaq; curam accuratè incumbant, vt decreta edictaq; noſtra de dierum feſtorum cultu, de velo mulierum, & pia rectaq; in eccleſijs conuerſatione ſeruentur, atque obſeruentur.

Quæ

Quæ de dierum feſtorum cultu, de choreis in eorum celebritate tollendis, & de ijs pręterea, quæ de diſciplina & cleri & populi, & quę etiam de cultu eccleſiarum conſtituta ſunt; omnino pręſtari curent Viſitatores vrbis, intrà fines locorum, quæ corpora ſanctorum Mediolani nuncupantur.

Vicarius foraneus mẽſis ſpatio omnes cuiuſuis generis abuſus, & corruptelas, quæ ad dierum feſtorum cultum violandum in ſuo vicariatu irrepſerunt, nobis per literas quàm diligentiſſimè ſignificet: vt in congregatione pœnitentiarię, & fori noſtri, omnibus diligenter cõſultaris, deliberetur, quid tollẽdum, quidvè permittẽdum ſit; & ſtatuatur deniq; modus, & ratio ſummariè omniq; executione contra violatores agendi.

Contra iſtos violatores vnuſquiſq; Vicarius foraneus formula præceptorum pœnalium vtatur, quæ in cancellaria noſtra vſui eſt ad executionem decretorũ prouincialium, & edicti noſtri de obſeruantia dierum feſtorum.

In eos, qui alienę diœceſis homines diẽ feſtum in Mediolanenſi diœceſi violãt, & contra illos item, qui noſtræ diœceſis homines aliò migrantes idem admittunt, agat Vicarius foraneus citationibus per literas ſubſidiales, ad formulam præſcriptam.

Quę ad ſacra tempora. Pro. 5. Quę ad dies feſt. §. Quę omnia pag. 213 Ibid. §. Parochi pag. 215

DE edicto quadrageſimæ in Dominica quinquageſimæ promulgando.

De patrumfamilias conuocatione & cõgregatione parochiali ante initium quadrageſimæ.

Id parochus vnuſquiſque diligenter præſtet, ita vt executionis vſus nobis conſtet.

Prou. 4. de ſacris quat. tẽp. pag. 119

De denunciatione ieiunij quatuor temporum vulgariter edicenda.

Id omnis parochus certo eo tempore ad præſcriptum pręſtet, ex formula vulgariter explicata.

Prou. 5. tit. quę ad dies. §. Quamobrem pa. 215.

De officinis & tabernis in quadrageſima eo breui tempore claudendis, dũ ſacra concio habetur.

Quamobrem omnis Præpoſitus, Vicarius foraneus, & parochus in diœceſi, vt decretum hoc ſeruetur, ſtudioſè cũ mercatoribus agat; vt nos etiam in vrbe id præſtandum omni officio curabimus.

Parochi quadrageſimæ tempore videãt & perquirant, ſi quæ in parochia ſua ſuperſtitiones ſint.

Quas ſi cõpererint, in capita diſtinctas, Viſitatori in ciuitate, & Vicario foraneo in diœceſi tradant.

Antea vero quàm Synodi dies aduentet, hic, & ille nobis eas in ſcriptum relatas exhibeat.

DE votis, & piæ conſuetudinis inſtitutis perquirendis, ex præſcripto Concilij prouincialis tertij.

De diebus feſtis §. Epiſcopus. pag. 86.

Si quæ igitur vota vniũerſitatum de cultu certi alicuius diei feſti ſunt, ea Vicarius foraneus accuratè inueſtiget, videatq; an votum conſtat, illudq; inuiolatè obſeruari curet, atq; efficiat: ſi verò vniuerſitas illius commutationem fieri petit, id ad nos referat; vt ſi ita expedire cenſuerimus, illius vniuerſitatis rogatu & precibus commutatio ex noſtra auctoritate fiat.

Commutationem autem cùm fieri contigerit illius ratio hęc ſeruabitur; vt die Dominico, qui diem votiuum proximè ſequitur, oblationem eccleſię primùm vniuerſitas per eius Sindicos publicè faciat: tum verò reliqui fideles ſinguli pro ſua quique deuotione offerant processio pręterea intra ambitum ſaltem eccleſię aut cœmeterij Litanijs, & precibus de more agatur: & verò in Miſſa commemoratio fiat ſancti ſanctęve, cuius nomine votum nuncupatum fuit.

Parochus autem curet, vt his omnibus pijs officijs populus frequẽns adſit: ſi qui tamen non aderunt, ne ijs peccati ſcrupulus aliquis inijciatur.

Prou. 5. tit. de votis. pa. 215.

Si quando autem votum non planè conſtat, idq; tamen vniuerſitas ſeruare cupit: id denuò nuncupetur, riteq; celebretur, ex formula in concilio prouinciali pręſcripta.

Sin autem vniuerſitas tale votum nec libenter obſeruat, nec verò illius commũtationem fieri patitũr: tunc Vicarius foraneus illius voti monumenta, ſcripta, & teſtiſicationes perquirat.

Si quid verò comperet it, nobis mittat, vt quidquid de eo decernendũm erit, ſtatuamus.

DE vſu literarum formatarum ad

vſum

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Prou. 4. De pereg. §. laici. pag. 122.

vſum piè peregrinantiũ introducendo. Id cura parochi pręſtetur; ita tamen, vt ijs tantummodo, qui eiuſdem parochi teſtimonium ſcriptum habent, de vita, moribus, & de ſacramentis debito tempore ſuſceptis eę literę dentur ex cancellaria Archiepiſcopali.

Cauebit autem parochus, nè cuiquam homini vago, aut quęſtuarię artis nomine ſuſpecto, tale teſtimonium det.

Quæ ad loca ſacra. Tit. de iis q̃ pert. ad ord. §. Ne eccle. pa. 101.

DE nouis ędificijs in eccleſia conſtruendis, modo & forma ad pręſcriptum concilij prouincialis tertij.

Id ita omnino ſeruetur, vt anteaquam in eccleſia, cappella, oratoriove quidquam noui ędificij, ornamenti aut pictu ræ fiat, illius operis exemplar aut delineatio nobis primùm ſcripto probata, in vrbe Viſitatori, & in diœceſi Vicario foraneo exhibeatur; vt de eius conſilio, initio operis, progreſſu, & fine agatur, & præſtetur omnino ad pręſcriptam formam.

Qui ſecus fecerit, omni iure compellatur ad eadem ſumptu ſuo reficienda, in quibus deliquerit.

Inſtruc. fabr. l. 1. c. 3.

DE eccleſijs extrinſecus pingendis, de parietibus exterioribus, earumq; frõtiſpicio ad præſcriptum inſtructionum.

Qua omni in re ſeruetur, vt parietes, qui à tergo, & vtroque latere ſunt, nõ imaginibus, ſed rubrô colore pingantur: frontiſpicium autem pictura decenti, & ſacra, illuſtriq; ornatu pro facultatibus condecoretur.

Nihil verò profani in vlla parietum parte affigatur.

Prou. 4. de ſac. loc. §. In vniuſcuiuſque. pag. 123.

De pingenda, ſculpendave in ſuperiori parte oſtij maioris ſingularum eccleſiarum pręſertim parochialium, imagine Beatæ Mariæ Virginis, & ſancti ſanctęve cuius nomine eccleſia nuncupatur.

Prou. 4. tit. de Orator. §. Valuis. pa. 129.

De claudendis oratorijs campeſtribus.

Id præſtetur, vt vniuſcuiuſque oratorij aut eccleſiæ campeſtris nemini iam in curam traditæ inſtaurationibus fabricisve, duos pluresve pios homines Vicarius foraneus quindecim dierum ſpatio præficiat.

Ii verò quicquid eleemoſinæ collegerint, quidquid impenſæ fecerint, in librum rectè referant: adminiſtrataq; huius curæ rationem ſę penitro eidem reddant.

Ibid. §. Pil.

De pilis ſtructilibus in vijs publicis, cruce aut ſacra imagine extruendis, conſeruandis, & vbi collapſæ ſunt, reſtituendis reficiendisve.

Feneſtræ vniuſcuiuſque eccleſiæ, & oratorij retibus ferreis, aut vbi præ inopia non poteſt, iudicio Viſitatoris, retibus funeis ceratis, quatuor menſium ſpatio muniantur, quoad æreis muniri poterunt.

Prou. 4. de ſac. imag. §. Pictoribus. & §. Rectoribus. pag. 118.

De præſcriptis in ſacra imagine pingenda, aut ſculpenda, non ſolùm à pictoribus & ſculptoribus, ſed etiam ab omni rectore eccleſiarum ſeruendis.

Id ita præſtetur, vt pictores, & ſculptores delineationem & formam ſacrę imaginis in papyro ſaltem expreſſam, nobis, aut deputatis noſtris oſtendant: nec verò illam pingere aut ſculpere aggrediantur, niſi primùm approbationis facultate tradita.

Seruent præterea regulas, quæ iuſſu noſtro edentur: alioqui rectores eccleſiarum niſi probatam ne admittant; nec verò in ſuis eccleſijs eos pingere vllo modo patiantur.

Eccleſiarum, campanarum, aliarum itẽ rerum in ſuo vicariatu conſecrandarum indicem Vicarius foraneus vnuſquiſq; nobis, Cancellariove noſtro, tempore Synodi deferat, vt opportunè in viſitatione, aliasve conſecrentur.

Sacris indumentis & locis, ne inſignia ſtemmatave familiarum, aliaq; profana appingantur, contexantur, aut ſculpantur.

Quæ verò contexta, appoſita, pictaq; ſeptem ab hinc annis ſunt, ea duorum menſium ſpatio amoueantur; ijs tantummodo exceptis, quæ in ſepulcrorum operimentis inſculpta ſunt, ſi modò non emineant.

Inſignia familiarum, quę in funere ad parietes eccleſiæ adhibentur, ita affigantur, vt exequijs de more abſolutis, abſq; parietum detrimento, aut deturpatione facilè tollantur.

Prou. 4. de nat. ſa. loc. § Vt & pa. 126.

De ſedilibus priuatis ſingulorum hominum, etiam quæ ad pręſcriptum confecta ſunt, ab eccleſia tollendis, & prætera de communibus conficiendis.

Id impenſis vel vniuerſitatum, vel piarum

rum

piarum ſcholarum præſtari poterit.

De cãcellis aut clathris, de baptiſterio, de altaribus, & de aliis id generis ex formula pręſcriptæ extruendis, nuſquam cenſeatur quidquam contra permiſſum, quàm decretis viſitationis Apoſtolicę & noſtris conſtitutum eſt; niſi aliter conceſſum eſſe oſtenderint ex literis facultatis conceſſæ.

Vbi ad tempus baptiſteria quę ad formam pręſcriptam non omnino ex ſtructa ſunt, etiam ſcripto permittuntur, habeant ex viſitationis Apoſtolicæ decreto conopœum ſaltem, & alia quæ neceſſariò requirũtur.

Quæ ad ſupellectilem eccleſ. NE eccleſię ſupellex, & indumenta, quę ad præſcriptam formã libri inſtructionum confecta non ſunt, comparentur, ſacrave prece benedicantur: nec verò quæ comparata ſunt, ſi cum pręſcripta ratione & forma non congruunt, ad vſum eccleſiæ adhibeantur; pœna ea propoſita, vt eorum indumentorum ſupellectile à præſcripto modo diuerſam, qui confecerit, ſumptu ſuo prę-ſtet ad præſcriptam formam; & alia prętereamulcta grauiori afficiatur arbitrio Vicarij foranei, & Viſitatoris.

Indumentorum ſacrorũ armaria, quatuor mẽſium ſpatio ad ſummum ex præſcripta inſtructionum forma conficiantur, ad vſum parochialium eccleſiarum, etiam ſi quę ſint, quę nullam ſacriſtiam habeant.

Sacræ veſtes, indumenta, omniſq; ſacra ſupellex, ne in priuatis ædibus, ac ne in illis quidem, quæ ſunt rectorum eccleſiarum vllo modo aſſeruentur: vbi verò neceſſitas aliter fieri coegerit, id ex facultate ſcripta ad tempus à Viſitatore impetrata, fiat licet; ita tamen, vt in armario decẽti, & loco (ſi melius nõ poteſt) cancellis ſaltem diſtincto, & à domeſtico vſu ſeparato aſſeruentur.

Nec ſacrę reliquię, olea ſacra in armario ſacrarum veſtiũ contra concilij prouincialis quarti decretum aſſeruentur, ſed in ipſis eccleſijs omnino recõdãtur, in feneſtella ad pręſcriptum confecta. Quibus autẽ in eccleſijs cappellę maiores nondum ædificatæ ſunt, aut breui ad præſcriptũ congruentioris formę inſtaurandę erũt; feneſtella interim loco decẽti, in qua reliqę ſacrę recondantur, & altera, vbi ſacrum oleum infirmorum aſſeruetur, de Viſitatoris ſententia & conſilio duorum menſium ſpatio ędificetur. Reliqua autem ſacra olea in ciborio baptiſterij cuſtodiantur.

Supellex rerum infra ordine deſcriptarum, vnius menſis, duorumve ad ſummũ ſpatio, in vnaquaq; eccleſia parochiali à rectoribus, & ab alijs quorum intereſt, comparetur.

Qui præſcripto tempore id non pręſtiterit, mulctetur arbitrio Viſitatoris, & Vicarij foranei.

Supellex hæc eſt.

Aſperſoriũ ad pręſcriptũ inſtructionũ.

Claues inauratæ tabernaculi ſanctiſſimi Sacramenti cum ſerica cordula.

Vaſcula ſacrorum oleorum ex formula pręſcripta, etiam ad vſum eccleſiarum plebanarum.

Tabellæ ſecretorum cum cornicibus ad præſcriptum inſtructionum.

Signacula ſerica ad vſum Miſſalium.

Signacula itẽ ſerica ad vſum breuiarij.

Vela calicum.

Tela ſtragula altarium colore viridi ad pręſcriptum inſtructionum.

Panni ad vſum baptizandi ad earundem præſcriptum.

Vrceoli & eorum peluiculę ex præſcripto item.

Inſtrumentum ferreum ad vſum conficiendi hoſtias.

Cotila cum plumbo ad vſum hoſtiarum confectarum.

Telare corporalium, vt à ſacerdotibus ea dealbentur, & aptentur.

Conopœum, & alia omnia ex pręſcripto viſitationis apoſtolicæ, quæ ad baptiſterium pertinent; & illa item quæ ad tempus permittuntur.

Vaſa purificationis cum anſis ad vſum infirmorum: & theca item coriacea.

Thuribulum more Ambroſiano ex præſcripto inſtructionum.

Telare altarium.

Confeſſionale.

Tabellæ ad vſum confeſſionalium.

Tabellæ ad vſum altarium.

Tabellæ in ſacriſtijs ad præſcriptum inſtructionum.

Suggeſtus ex præſcripto item.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sacrarium etiam aliud extra cappellam baptiſterii.

Feneſtellæ vrceolorum ex præſcripto inſtructionum.

Omnes autem & ſinguli quorum intereſt, ſe hęc omnia & ſingula præſtitiſſe nobis teſtatum faciãt literis ſubſcriptione Vicarij foranei ſignatis: qui vniuſcuiuſq; vel diligentiam vel negligentiam in hoc genere ad nos deferat.

Pro.5. de eccl. §. Vt in omni. pag. 275.

De regulis & inſtructionibus nitoris & munditię eccleſiarum, altarium, ſacrorũ, locorum, & ſupellectilis eccleſiaſticæ.

Quę regulę in hac vndecima Synodo ꝓmulgatæ in lucem cùm edentur, ab vniuerſis, & ſingulis quorũ intereſt, in executionis vſum inducantur diligenter.

Vſus olei oliuarum commendatus ad lumen lampadum in eccleſijs, vbi fieri poteſt, retineatur omnino, & ad conſuetudinem inducatur in omni eccleſia.

Quę admodũ verſandi in eccleſijs. Prou.53. de cal. eccl. §. Grauiſſimis pag. 101. Pro.6. §. Qđ de velo. tit. quæ ad proceſſ. pa. 309.

PRIMA Dominica, quæ dicitur in albis depoſitis, poſt reſurrectionem Domini, id publicè generatimq́; mulieres moneantur, vt in eccleſia, & in proceſſionibus velato capite ſint, ſub pœna interdicti, ex pręſcripto edicti noſtri.

Id exequatˉ Vicarius foraneus, aliuſve, cui poteſtatem delegauerit: itaut ſi qua mulier cõtrafecerit, eccleſiæ ingreſſu illam interdicat, & denunciet, ad pręſcriptum formulæ traditę.

Pannus, quem mulieres ad velandum caput in eccleſia adhibent; non tenuis, ſed denſus; nõ à fronte reuulſus, nec omnino amouibilis; ſed acu trãsfixo, alioue opere firmiter capiti hęreat, & capillaturã omnẽ tegens, etiã à fronte demiſſus pẽdeat. Alioquin ſacris canonibus, & decretis conciliorũ facere ne cẽſeantur: quinimmo parochi, & alij q debẽt, in eas, poſtquam generatim monitæ erunt, interdicto, & alijs pęnis ad pręſcriptum agant.

Ruri diebus non feſtis mulieres ſummo mane ad opus in agros iturę, & veſperi domum redeuntes, panno lineo partim complicato, & partim à tergo reuincto caput velatũ habentes, in eccleſia admittãtur licet; aliàs verò ſi capite velato in eccleſia ad pręſcriptum non erunt, pœnis ex Concilijs & edictis plectantur.

Mares, ſi cappa, aliave ſuperiori veſte ꝓ ratione eorum ſtatus induti non erunt, in eccleſia ad ſacramenta, aut etiam ad audienda diuina ne admittantur: Operarijs tamẽ ſummo mane ad opera exeũtibus, miſſę in aurora, & cauſa precandi ad breue tempus diebus non feſtis etiam ſine pallio in eccleſia eſſe liceat.

In eadem Dominica edictum de recta in eccleſia conuerſatione promulgetur. Qui in eo deliquerit, contra eum Vicarius foraneus, & alius quicũq; à nobis facultatẽ habet, agat ad pręſcriptũ formę.

De cęmeterijs omnino claudendis.

Quæ ad cœmeteria. Prou. 4. de cęmit. pag. 125.

Quę cœmeteria, ſi à fronte eccleſię ſunt, ſepiantur parietibus altis cub. 3. vnc. 8. nè illius aſpectus impediatur: ſi verò à laterę eccleſiæ, parietes eorum altiores ſint, vt proſpectus è via publica tollatur.

Quamobrem quæ cœmeteria ſpatio tẽporis quod Viſitator pręſcripſerit (non longius tamen ſex mẽſibus) poſt editionem horum monitorũ, non ita ſepta & clauſa erunt; in ijs non ſepeliatur, nec verò in eorum eccleſijs etiam regularibus; idq. tamdiu, quoad de ijs præſtitum non ſit, quod hoc decreto cauemus.

Prou. 4. de om. Sacr. §. ex cęm. pag. 126.

De arboribus à cœmeterio tollendis, & de reliquo eorum cultu ac nitore.

Id ita pręſtetur: vt ſi menſis ſpatio poſt horum monitorum editionem, omnia arborum, ſtirpium, arbuſtorumve genera ab ijs non conuellantur; eccleſia, tamdiu interdicta cenſeatur, quoad præſtitum ſit omnino, quod præſtari mandamus.

Quę ad ſepulcra. Prou. 4. de ſepulcr. pag. 124.

De ſepulchris ad formę pręſcriptum exędificandis.

Id vt in executionem inducatur, rectoribus eccleſiarum mulctam decem nummum aureorum conſtituimus, nè in ſuis eccleſijs ea ſine ſcripta noſtra facultate exſtrui patiantur: qua cauendum cenſemus, vt exhibita prius forma, magnitudineq́; eccleſiæ, locus certus ſtatuatur ad ſepulcri ſtructuram: ea verò facultas ita conceſſa, Vicario foraneo oſtendatur; ſine cuius conſilio & conſultatione nihil quidquam in illius operis initio, progreſſu, & fine fiat.

Is verò curabit, vt omnia pręſtentur ex præſcripto facultatis conceſſę.

De canonicorũ, & parochorũ, & aliorũ eccleſiaſticorum hominum ſepulcro.

Id

Prou. 5. Quę ad diu. off. §. Hoc ipsũ pag. 273. Tit. de ſepul cr. pag. 124.

Id ſeruetur, vt extra chorum, & cappellam maiorem omnino ſit, ad præſcriptũ concilij prouincialis quarti, & inſtructionem fabricę.

Id autem in Metropolitana noſtra eccleſia anni ſpatio præſtetur, curantibus fabricę Prefectis, ad præſcriptum formę, quam nos comprobauerimus.

Pro. 4. §. Ne quis. tit. de religioſa. pag. 127.

De rixis in eccleſia aut cœmeterio nõ excitandis, neque armis ſtringendis.

Qua ex re cùm ſæpenumero eccleſię pollutio exiſtat, paroch⁹ ſi in eccleſia id admittetur, ſtatim Vicarium criminalem in vrbe, & Vicarium foraneum in diœceſi certiorem faciat; vt inquiſitione facta opportunè, qui deliquerint, iure plectantur.

MONITA

Executionis Decretorum, quæ ad Sacramentalia,

Et Sacramenta pertinent.

Quæ ad ſacramentalia & ſacramenta. tit. q̃ ad ſacr. generatim. p. 217.

VBI contra pręſcriptum prouincialis quinti, regulares populo candelas benedictas, cineres, & palmas diſtribuunt (cùm parochiale munus ſit:) Vicarius foraneus obſeruet, nobiſq; referat, vt remedium adhibeamus.

Tit. Quæ ad ſacramentalia. pag. 133. Pro. 1. p. 30.

De facultate exorcizandi energumenos ad pręſcriptum concilij prouincialis quarti.

Sine qua facultate, ne quis etiam regularis munus id obeat; ac ne eccleſiaſticus homo huius diœceſis, extra diœceſis noſtrę fines id audeat.

Sacra Euchariſtia, & ſacrum item oleũ, & alia ſacra cùm tangenda ſunt, pręcedat os, ſubſequatur deinde manuum ablutio: at verò poſt ſanctiſſimę Euchariſtię tractationem, ne purificatorio digiti abſtergantur, antequam abluantur.

Vaſcula ſacri chriſmatis, & oleorum ſacrorum, ita bambacio intrinſecus munita ſint, vt ne quid ſacri olei inde effluere vllo modo poſſit, cum circumferuntur.

Vnctio, quę ſacro oleo ad baptiſmum adhibetur, bambacino abſtergatur, lotio autem mappa.

DE pompa cauenda in baptiſmo infantum.

Quę ad baptiſmum. Prou. 5 tit. de bap. §. Quoniã. pa. 209.

De die baptiſmi à parentibus etiam notando.

De inſtructione obſtetricum.

Qua in re magna diligẽtia & cura parochi deſideratur.

Prou. 6. tit. de bapt. §. Parentũ. pa. 103.

De cautione infantibus natu minoribus vno anno adhibenda.

Decretum ab omni parocho ſępenumero euulgetur, idem de illius declaratione pręſtetur.

Prou. 5. de bap. §. obſtetrices. pag. 220.

Qua in re ab eiſdem & peccati & excommunicationis cauſa proponatur.

Prou. 4. de bap. §. Graue. pa. 135.

Decreto autem de ea cautione ſatisfieri cenſetur, ſi infantis periculo caueatur ciſtella ex virgulis confecta, cùm non materia ſed forma præſtetur; pręſertim in regionibus montuoſis, quę ex rerum inopia & paupertate laborant.

Prou. 6. tit. eo. §. Grauiſſimo. pag. 303.

Quoties parocho ex certa duorum triũue teſtificatione etiam extra iudicium conſtat, aliquem eo nomine, quòd pręſcriptam cautionem ad infantem anniculum in lecto tenendum non adhibuerit; ad ſe pręſentibus iiſdem teſtibus illum accerſat; quibus, aliiſve præſentibus, ſi illius decreti cautionis violationem confiteatur, illum coram eiſdem teſtibus ſcripto moneat, dierum quindecim ſpatio ſe ab ea culpa & excommunicatione abſolutum oſtendat; intereaq; eccleſię ingreſſu, & ſacramentorum cõmunione abſtineat, pœna declarandę excommunicationis propoſita.

Eo autem quindecim dierum ſpatio confecto, illum excommunicatum decernat, declaret, ac denunciet, ex facultate quę huius decreti facultate ſibi conceditur; ſi modò Vicarius foraneus, aut Viſitator id temporis non prorogarit, ita tamen vt prorogatio non diuturnior ſit octo diebus.

Quę ad confirmationẽ.

Qua in eccleſia parochiali confirmationis ſacramentum miniſtratur, parochus ſchedulas illas à confirmatis traditas diligenter in vnum colligat, & in primis ſtudioſè de induſtria recognoſcat.

Illas autem quę parochialium ſuorum ſunt, cum ſingulis patribusfamilias conferat, vt nominum errorem deleat, qui aliquando incidere poteſt: errore autem deleto, ſi quis ineſt, confirmatorum

nomi-

nomina in codicem conſtitutum octo dieram ſpatio referat ex præſcripta formula.

Alijs preterea parochis eodem conſtituto tempore, parochialium, qui in eorum cura ſunt, confirmatorum ſchedulas tradat, vt eas recognoſcat, & conferat item vt ſupra, libroq; notet ex eadem preſcripta formula, & conſtituto item ad id faciendum eodem tẽporis ſpatio.

Quę ad Sanctiſs. Euch. Sacram. Tit. eod. pa. 136.

DE tabernaculo item ſanctiſſimi ſacramenti accommodando ad preſcriptum concilij prouincialis quarti.

DE lampade coram ſanctiſſimo Sacramento.

Pro. 4. viſa.

Quę lampas vt aſſiduè preluceat, inuigilet Viſitator, & Vicarius foraneus.

TABERNACVLA geſtatoria prohibenuur, quęcunq; duorum menſium ſpatio ad præſcriptam formam confecta omni ex parte non ſint; ita vt ne minimum quidem diſcrepent à modo & forma demonſtrata in inſtructionibus noſtris.

De pixide, & ſacculo ad vſum deferẽdi ſãctiſſimi ſacramẽti in loca difficilia.

Quę pixis ſacculusq; menſis ſpatio paretur, ex forma demonſtrata in libro inſtructionum noſtrarum.

Vſus paruuli conopœi, quo pixis obtegitur, planè tollatur; cuius loco velum adhibeatur.

Pro. 4. Quæ ad Sanctiſs. Miſſ. §. Hoſtias. pa. 151

De hoſtijs ad ſacrę Euchariſtiæ vſum à laico fœminave non conficiendis.

Vicarius igitur foraneus curet, vt cura conficiendi hoſtias clericalis ordinis homini committatur: & verò ſi commodè fieri poteſt, in omni parochiali, aut ſaltem in vnaquaq; plebana eccleſia & collegiata id ipſum præſtetur: ferreaq; inſtrumenta ad eum vſum comparentur; etiam pecunia mulctarum, ſi quando commodè comparari alia ratione non poterunt.

Imago ſacra crucifixi, & non alia, in hoſtijs maioribus, & imago pietatis in particulis imprimatur; nec hoſtijs & particulis incongruè inciſis, non ſeruata delineatione harum ſacrarum imaginum in eis expreſſa, cuiquam Sacerdoti vti liceat.

Cotylę & vaſa ad aſſeruandas hoſtias, argẽtea, eburnęa, ſtamneave, vel ſaltem oſſea deſiderantur; quòd ſi lignea erunt, panno ſericove, lineove decorè intus veſtiantur.

Integumentum verò plumbeum, panno ſerico, vel lineo decore obuolutum, ad eaſdem hoſtias comprimendas in eiſdem cutilis adhibeatur.

Hoſtię vigeſimo quoq; die renouentur, vel nouę comparentur, nec quę antiquiores ſunt, vſui eſſe poſſint.

Inſtrumentum ferreum formam rotundam imprimens, ad excidendas ad amuſſim forma rotunda hoſtias & particulas comparetur.

Cribrum item à retibus confectum, ad expurgandas particulas à fragmentis antequam conſecrentur; in vnaquaq; Eccleſia adſit.

Ad corporalia autem abluenda, & vligine triticea, quam amitum vocant, illuſtranda, & decore componenda, primo quoq; tempore in baſilica noſtra Metropolitana, atque in vnaquaque collegiata eccleſia clericalis ordinis homines inſtruantur: vbi autem primùm ea lauari contigerit, id à ſubdiaconis vniuſcuiuſq; eccleſię preſtetur.

Ne hoſtiæ magnę, ſiue conſecratę, ſiue non conſecratæ, ad vſum communionis populi frangantur, niſi ob vrgentem neceſſitatem; ſed orbiculatę parentur.

Pr. 4. de Euch. §. Quinque. pa. 136

De ſanctiſſima Euchariſtia octauo quoq; die renouanda.

Qua in re parochus & animarum curator diligentior ſit, atque adeo præſtet, quod in ſacramentali libro demonſtratur.

Cùm ſanctiſſimum Sacramentum in hoſtia maiori eſt renouandũ, hæc ratio ſeruetur: vt in Miſſa duę alię maiores conſecrentur; quarum altera à conſecrante ſacerdote ſumatur, altera verò ſeruetur. Quòd ſi hoſtia conſecranda vlterius aſſeruanda non erit, ſacerdos ipſe cùm celebrat, eam ſumat in Miſſa, nec eam populo ſumendam vnquam tradat.

Ibidem. §. Oratio. pa. 137.

Sanctiſſima Euchariſtia, ne quauis cauſa, ſed publica tantummodo, eaq; graui, exponatur, ſeruatis omnino regulis præſcriptis.

Prou. 6. tt. Quę ad diu. §. Feria. pag. 308.

De cuſtodia loci, vbi feria qnta in Paraſceue ſacra Euchariſtia reconditũ, à Sacerdote, aliove ſacris initiato pſtanda.

In

In omni parochiali Eccleſia ſingulis menſibus proceſſio ſanctiſſimi ſacramenti ſtata Dominica tertia agatur: in Miſſa præterea ſaltem illius commemoratio fiat.

Prou. 4. de Euch §. quo autem. pag. 130.

Vnuſquiſq; parochus die Dominico, qui ſolennitatem ſanctiſſimi Corporis Domini præcedit, ad confeſſionem & communionem ſacram ſumendam, aliaq; in ea celebritate eiusq; octauis præſtanda, parochiales ſuos cohortetur, paterneq; præmoneat.

Prou. 6. tit. de indulgēt. § Idem præſtetur p. 301

De indulgentia promulganda, ijs conceſſa qui vbicunque fuerint, ſigno dato eleuationis Corporis Domini, piè orauerint.

Quæ promulgatio præſertim fiat die Dominico intra octauas Corporis Domini.

Prou. 1. tit. eod. §. Adoleſcentibus. pag. 8.

De præparatione primò communicantium ſeruentur hæc, vt infra.

Parochi præter diligentiam, quam in hoc officio in ſcholis item doctrinæ chriſtianæ ponere debent, ſingulis menſibus ſemel certa conſtituta die, pueros qui annos nouem attingunt, ad eccleſiā euocent, ſigillatimque ad rectam confitendi rationem inſtruant regulis in ſacramentali libro traditis: illos autem qui decennium attigerint, hebdomadę ſeptuageſimæ initio accerſant, & ſigillatim inſtruant atque erudiant ad cognitionem, cultumque ſanctiſſimi ſacramenti Euchariſtiæ: doceantque quàm humiliter, & religiosè, reuerenterq; ad eam ſumendam accedant, ex regulis item præſcriptis eiuſdem libri ſacramentalis.

Idem doceant parochi, & alij vniuersè, etiam cùm in ſcholis doctrinæ chriſtianæ aliquando concionem habent.

Cùm de pueris deliberatur, qui ad ſacram communionem accedūt, parochus quidem perquirat etiam à parentibus, de eorum pietate, & ingenij præſtantia, vſuque rationis.

Eorum, qui primò ſacram communionē ſument, nomina parochus in vrbe nobis ante quadrageſimæ tempus mittat aut afferat: in diœceſi autem Vicarijs foraneis.

Qui primò ad ſacram communionem accedunt, de manu parochi ſui ſumere ſtudeant: ſi verò viſitationis occaſio, aliave tulerit, vt à nobis ſumere poſſint, paterna charitate illis miniſtrabimus, quicunq; parochi teſtimonio idonei erunt quibus miniſtremus.

Cùm autem primò accedunt, teſtificationem ſcriptam ab eodem parocho habeant, quam clerico miniſtrove ante tradant, quàm ſacram communionem ſumant.

De ſacra communione paſchali tempore ſumenda in ea parochiali eccleſia, in cuius finibus maiorem anni partem vnuſquiſque manſerit; alioqui eccleſiæ præcepto idē ſatisfeciſſe non cenſeatur. — Pro. 3. tit. 1. dec. 12. pag. 62.

Cui decreto hæc præterea cautio adhibeatur; nè cuiquam eadem propoſita pœna alibi communionem ſacram accipere liceat, etiam conceſſu permiſſuque parochi, niſi id ſcripto nos probauerimus.

Cuius decreti cautionem quotannis ineunte quadrageſima ab omni parocho euulgari mandamus.

Quicunque verò familiam vno loco habet, ipſe autem alibi maiorem anni partem fortaſsè moratur; ſacram Euchariſtiam in Eccleſia parochiali ſumat, intra cuius limites familia domicilium habet.

De teſtimonio ſumptæ paſchali tempore ſacræ communionis, ab ijs afferendo qui abſuerint. — Prou. 3. tit. de Euch. §. Quicunque. pag. 92.

Quod ab omnibus, & ab ijs etiam, qui ad exteras prouincias & nationes mercaturæ artiumve cauſa proficiſcuntur, vt inuiolatè ſeruetur, parochus curet atque efficiat.

De eodem teſtimonio ab illis afferendo, qui ſex menſes in diœceſi, totidemq; in vrbe, aliove loco manſerunt. — Prou. 1. tit. 1 dec. 12. pag. 62.

De communione peregrinorum. — Ibidem.

Qua in re parochus ſeruet, vt eorum nomina, cognomina, patriam, domicilijve locum in libro certo ſcribat, quem rectè aſſeruet.

De communione mendicorum & vagantium in paſchali tempore. — Prou. 1. dec. 14. pag. 63.

Ad huius decreti executionem parochus eam diligentiam adhibeat; vt de iſtiuſmodi vagis & mēdicis hominibus, ab hoſpitibus alijsve quouis modo hoſpitiū exercētibus pquirat, omniq; alia ratione inueſtiget, vt eorū nomina ante-

G quam

quam hebdomada in authentica aduentet, nobis afferat: ſicque exequamur, vt illi ex decreto prouinciali ſacram communionem eo paſchali tempore in baſilica Metropolitana ſumant.

Prou. 2. tit. 2. decr. 13. pag. 63.

De ijs qui paſchali tempore ſacram communionem non ſumpſerint, monendis, interdicendis, & denunciandis.

Qua in re parochꝰ hoc præſtet, vt quotannis die Dominico reſurrectionis Domini, & ſacris duabus ferijs proximè ſequentibus populum publicè moneat, vt qui eo ſacro tempore communioné non ſumpſerunt, intra octauas paſchę ſumãt, pœna interdicti propoſita: qui verò eo tempore exacto non paruerint, eos die Dominico octauas proximè ſequenti publicè interdictos denunciet ex præſcripta forma.

Liceat tamen ipſi parocho in alios etiã octo dies, vel ex facultate Vicarij foranei in diœceſi, & Viſitatoris in vrbe, in dies item quindecim poſt octauas reſurrectionis Domini illud tempus ob cauſam differre prorogareve; ſinautem ob grauiſſimam cauſam cuiquam longius tempus conſtituendum cenſuerit, id per literas nobis ſignificet, vt maturè, & ſalutariter de eo deliberemus.

Prou. 6. tit. de pœnit §. Epiſcopi. p. 304.

De reijciendis item à ſacra communione, & interdicendis ijs, qui peccandi occaſiones publicas non præcidunt, etiã ſi emendatæ vitæ teſtimonium à confeſſario afferant.

Parochus autem, & interdictorum hominum, & eorum etiam, ſi quibus fortaſſe propter maius illorum ſpirituale adiumentum ſacram communionem miniſtrare ad tempus diſtulerit, indicem nobis octo poſt octauas Reſurrectionis Domini diebus ſi in vrbe eſt, ſi verò in diœceſi quindecim dierum ſpatio mittat, propoſita ei mulcta aureorum nummum quatuor.

Prou. 5. de Euch. §. Parochus. pag. 221.

De apparatu in ædibus ægroti adhibendo, cùm ſanctiſſima Euchariſtia ad eũm defertur.

Pro. 6. Ibid. pag. 304.

De cereo à ſingulis patribusfamilias parando, ad ſacræ Euchariſtiæ comitandæ vſum.

Clericus, cùm æger non poteſt, Confiteor. recitet.

In eccleſia aut oratorio ſcholæ confratriæve ſi quando ſacra communio miniſtratur, is ritus itidem ſeruetur, vt intra Miſſarum ſolennia miniſtretur.

Si quæ verò fragmenta particularum conſecratarum ſupererunt, à ſacerdote qui miniſtrarit, ante purificationem omni ſancta reuerentia diligentiſſimè ſumantur.

Quòd ſi particulæ, præter eas quas ſumſerit, etiam aliquæ ſuperſunt, proceſſionis ordine, hominibus confratriæ comitantibus, ad eccleſiam parochialem, intra cuius fines oratorium eſt, ſanctè ferat, vbi in tabernaculo aſſeruet.

Quæ ad pœnit. ſacr. Prou. 4. de pœnit. pag. 139.

De confeſſionalibus etiam quampluribus, de tabellis diuerſis eorum vnicuique affigendis.

Qua in re illud præſtetur, vt in ſingulis parochialibus Eccleſijs confeſſionalia duo ad minimum ſint; & verò plura, vbi portiones itidem quamplures, ad præſcriptum viſitationis Apoſtolicæ.

Infra 3. par. Act.

Atq; id menſium duorum ſpatio in executionem omnino inducatur; niſi quibuſdam paupertate laborantibus alios etiam menſes duos Viſitator Vicariusve generalis prorogarit.

Quæ autem confeſſionalia præſcriptæ formulæ non reſpondent, conſtituto eo ipſoq; tempore reconcinnentur: ab omnibusq; oſtiola amoueantur.

Qui verò cancellis vti voluerit, pateat illi omnino, dum pœnitentis confeſſionem confeſſarius audit.

In ſingulis porrò ijs plebibus confeſſionalia geſtatoria aliquot confeſſionis audiendæ cauſa in vnaquaq; Eccleſia parochiali parentur, cùm in eam vel ob viſitationem vel ob aliam celebritatem fidelium concurſus frequentior ſit.

Viſitator in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi id ſedulò curet, vt confeſſionalia loco decenti & aperto etiam in regularium eccleſijs collocentur.

Prou. 4. de pœnit. §. Sacerdotum. pag. 140.

De tabella confeſſariorum ſacriſtiæ valuis affigenda.

Quod etiam à regularibus præſtari curet Viſitator in vrbe, & in diœceſi Vicarius foraneus: qui etiam ineunte menſe Nouembri & Maio, nobis per literas de confeſſarijs regularibus monaſteriorum ſuæ regionis ſignificet.

Confeſſario qui cuiuſcunque criminis,

etiam

etiam minimi, ſocius particepsve vllo modo fuit, munere interdictum ſit confeſſionis eorum audiendæ, quos illius ſocios habuerit.

Idem de illis item abſoluendis ſancitum ſit.

Si quam verò auctoritatem iuriſdictionemq; habet, ea ne abutatur, illum priuamus, quod ad hanc cauſam culpamq; attinet; nec verò abſolutio, ſi quam impartierit, vllius roboris ſit, ſed irrita planè ac reſciſſa nullaq; omnino, tanquam ab eo impartita, qui iuriſdictionis & facultatis expers eſt.

Et verò ſi quis confeſſarius culpæ ſocius particepsve aliquid contra auſus erit, excommunicationis ſententiam ſtatim ſubeat: cuius vinculo irretitus, ab alio ſacerdote, niſi à nobis abſolui nõ poſſit.

Ne quis parochus confeſſionem audiat hominum alienæ parochiæ, niſi à nobis, vicariove generali noſtro ſcriptam huius rei facultatem generatim aut ſigillatim habeat.

Aduenas autem & peregrinos, quos intra parochiæ ſuæ fines breui tempore in diœceſi morari cõtigerit, audire liceat, etiam tempore paſchali; niſi fortaſsè de induſtria eò acceſſerint, nè in parochiali Eccleſia ſacramenta ſumant.

Tit. 1. decr. 12. pag. 62. At verò parochus baſilicæ Metropolitanæ ad præſcriptum Concilij prouincialis ſecundi ſacramenta illis miniſtret.

Infra in 4. part. Actor. Quod in noſtris ſacramenti pœnitentiæ inſtructionum additionibus cautum eſt, vt tempore paſchali parochi aliorum parochorum miniſterio ad confeſſiones parochialium ſuorũ audiendas vti poſſint; id de parochis tantummodo intelligi declaramus, quibus extra parochiæ propriæ fines ad audiendas confeſſiones probatis, ſcripta facultas data eſt.

Quare vnuſquiſque Viſitator parochorum ſuorum delectum habeat, quos ad audiendam confeſſionem fidelium extra parochiam ſuam degẽtium de propriorum parochorum facultate audire contingit: & quos delegerit, eorum nomina nobis ſignificet, vt ſcripta facultas, & probatio illis à nobis detur.

Inſtruct. curat. infra 4. par. Acto. De confeſſionibus parochialium parochiæ vacantis, aut derelictæ, aut adiumento egentis audiendis.

Id à parocho, cui illorũm confeſſiones audiendi Vicarius generalis vel foraneus poteſtatem fecerit, ita ſeruetur; vt ſi eam facultatem Vicarius foraneus dederit ex auctoritate ſibi à nobis per literas conceſſa, ne diutius duobus menſibus ſuffragetur, contra præſcriptum facultatis à nobis permiſſæ.

Parochus vnuſquiſq; in vrbe parochiales ſuos generatim ineunte quadrageſima hoc moneat, vt cùm ipſe multis occupationibus eo tempore diſtineatur, quicunque alijs confeſſarijs Sacerdotibus approbatis quos maluerint, confiteri velint, eos ad confitendum adeant, & confeſſionis teſtimonium ſcriptum ante hebdomadam ſanctam ipſi parocho tradant.

In diœceſi autem & generatim & ſigillatim parochus ſe facilem præbeat, in conſentiendo parochialibus ſuis, de quibus nulla ſit ſuſpicio, eos medicinæ vitandæ cauſa parochi iudicium ſubterfugere, vt ad alios confeſſarios à nobis teſtimonio ſcripto probatos ſe conferant, qui peccatorum ſuorum confeſſionem audiant.

Immò verò eam facultatem ſpontè ſigillatim offerre debet, ijs qui lites, controuerſias, diſſenſionesve ſecum exercuerint, exercentve, de ijs præſertim rebus quæ ad munus ſpirituale parochialis curæ attinent.

Qua in re ſi parochus defuerit, tunc ijs Vicarius foraneus facultatem concedat licet, vt alios confeſſarios adire poſſint.

Verùm ne idem Vicarius foraneus & parochus generatim conſentiat, eos à quo maluerint confeſſario audiri, ſed ab eo quem ipſe, vel parochus, vel Vicarius maluerit; vel ab illo, quem ex pluribus pijs & peritis ab eodem parocho & Vicario propoſitis, pœnitens ipſe ſibi delegerit.

De diligenti opera adhibenda cum ijs, qui peccatorum laqueis publicè aut turpiſſimè peccandi occaſione impliciti ſunt, id accuratiſſimè præſtetur. Prou. 6. de pœnit. §. Epiſcopi. p. 304

Quare ineunte quadrageſima iſtiuſmodi hominum, & difficultatum præterea aliorum ſpiritualium, quibus parochus in ſua parochia impeditur, indicé

nobis ipſe deferat; diœceſanus autem parochus Vicario foraneo: qui omni pio officio in id imcumbat, vt quæ Concilio prouinciali ſexto tota ea de re præſcripta ſunt, executionem habeant.

Si quid autem erit, quod auctoritatem operamq; noſtram deſiderare videatur, nos prout opus erit idem Vicarius conſulat, vt præſens opportunumque remedium adhibeamus.

Prou. 4. de pœnit. §. vltimo. pag. 140.

De libro indiceve pœnitentium à parochis, & alijs confeſſarijs tempore paſchæ conficiendo.

Id Viſitator, & Vicarius foraneus præſtari curet ab omnibus, præſertimque à regularibus, propoſita item pœna ſuſpenſionis à munere audiendæ confeſſionis.

Prou. 6. de pœnit. §. quo faciliorem. pag. 305.

De quatuor capitum doctrinæ chriſtianæ recitatione.

Quod ad eos attinet, quos illa ſcire certum & exploratum eſt parochis, & confeſſarijs etiam regularibus, quibus expedire videbitur, facultatem concedemus, qui illam recitationem remittãt ijs, qui paſchali tempore (ſi regularibus confitentur) illa capita parocho, ante vel poſt confeſſionem ſemel recitarint; & ita ſatisfeciſſe cenſeantur, etiam ſi eodem tempore paſchali crebrius confiteantur.

Ex facultate etiam quam concedemus, ea recitandi illis qui in anno crebrius confitentur, in ſcholisq; doctrinæ chriſtianæ frequentes ſunt, remittatur licet; ita tamen, vt ante confeſſionem ſtatim ſaltem quater in anno illa recitent audiente parocho: aliàs autem ſemper ipſi ſecretò pronuncient.

Tit. quæ ad pd. & doct. chriſt. §. Ad ſalutem. pa. 211.

Quod verò ad alios pertinet, decretum Concilij prouincialis quinti ſeruetur omnino.

Regularibus autem, qui huius recitationis falſum teſtimonium dederint, cùm pœnitentes, quorum confeſſionem audierint, re vera eam non præſtiterint; pœna, quam ipſo facto ſubeant, ſuſpenſionis à munere audiendæ confeſſionis conſtituitur.

Nec verò cõfeſſarius tã regularis quàm ſæcularis, etiam cùm teſtimonium confeſſionis dandum pœnitenti non eſt ſine ſcripta noſtra facultate cuiuſquam confeſſionem audiat, niſi ille primùm ea capita recitarit.

Qua de re Viſitator in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi ſtudioſè inquirat.

Si quem autem in hoc negligentem, aut contumacem compererit, eius nomen ſtatim nobis deferat, vt contra eum agatur pœna ſuſpenſionis à munere audiendæ confeſſionis, & alijs etiam pœnis arbitratu noſtro.

Qui autem ea capita ignorat, ſi modò quantum in ſe fuit, accuratè præſtitit, quod ſibi de illis ediſcendis præceptum fuit; ei talem recitationem remittat licet Vicarius foraneus, ex præſcripto cõcilij prouincialis quinti, & ex facultate noſtra ſcripta ſibi conceſſa: ita tamen vt ille rudis ſcholas doctrinæ chriſtianæ frequentet, in eisq; perſeueret. Vt ſupra.

Si verò ea capita, vel pre ſenectute, vel præ ingenij hebetudine, vel alia cauſa ſe nõ poſſe ediſcere dicat, nec verò ſcholas doctrinæ chriſtianæ adire velit; ne is ſine noſtra facultate in confeſſione audiatur. Prou. 5. Ibi.

Immò verò ſi in paſcha non confeſſus, neq; ſanctiſſimam communionem ſumpſerit; ingreſſu Eccleſiæ perinde interdicatur, ac ſi culpa negligentiave ſua præcepto matris eccleſiæ non paruerit.

Quibus autem confeſſarijs permiſſum eſt, eàm capitum recitationem pœnitentibus remittere, ij caueant nè id condonent illis, quos ea capita rectè ſcire, memoriterque tenere, certum exploratumque non habuerint. Prou. 6. de pœnit. pag. 305. §. Quo faciliorem.

Ægrotis graui infirmitate laborãtibus, aut in mortis articulo conſtitutis, cùm confeſſarius neceſſe eſſe cenſuerit, eorum capitum recitationem remittere poterit.

De ſurdaſtris, qui vſque adeo audiendi ſenſu grauiter laborant, vt confeſſarij verba ob interpoſitam confeſſionalis tabellam auditione accipere non poſſint; periculum primò fiat, an remedium ſatis ſit, illos in confeſſione audiri hora meridiana, aliave qua nemo ferè quiſquã in Eccleſia eſt, proindeq; Sacerdos cum illis altius colloqui poſſit.

Si verò ne hoc quidem ſatis ſit, iudicium facti

facti Vicario diœceſano committitur: qui ſi illos aurium ſenſu ita captos impeditosque verè iudicet, ſcriptam facultatem parocho, alijve confeſſario à nobis probato permittat licet, qui eos extra confeſſionale audiat.

Prou. 1. de pœnit. §. Salutaré. p. 10. Prou. 4. tit. eod. §. Medici pag. 140.

De confeſſione ægrotorum ad præſcriptum conſtitutionis Pij Quinti, & decretorum prouincialium.

Id ita præſtetur, vt qui cōfeſſarius ægroto ſacramentum pœnitentiæ miniſtrarit, teſtimonium ſcriptum miniſtratæ pœnitentiæ ſtatim ex illius conſtitutionis decreto ei det.

Si quid verò impedimenti inciderit, quamobrem tunc confeſtim dare non poſſit, tunc ſaltem antequam ille ipſe dies tranſeat, det omnino vel ipſi ægroto, vel illis qui eius curam habent.

Quod ſi quis parochus, aut alius confeſſarius ſæcularis non fecerit, nummis aureis duobus mulctetur: regularis autem ſuſpenſioné à munere audiendæ confeſſionis ipſofacto ſubeat arbitrio noſtro.

Prou. 4. vlt. §. Nec verò.

Vicarijs foraneis in diœceſi, & pœnitentiario in vrbe facultatem permittimus, qua, ob cauſam, infirmis confitendi tempus ſecundo quoque die (ita tamen vt octo dierum ſpatium non excedant) prorogent licet.

Raro tamen hac facultate vtantur, & maxima adhibita moderatione.

Prou. 1. vlt.

De officio Medicorum cum ægrotis preſtando, ad præſcriptum eiuſdem conſtitutionis pontificiæ, & decretorum prouincialium.

Id ita obſeruetur, vt quicunque medicus ei conſtitutioni, illisq; decretis non paruerit, & ad ægrotum, qui præſtitæ confeſſionis teſtificationem ſcriptam ei non oſtenderit, & tradiderit, curationem acceſſerit: in eum agatur declaratione pœnarum à Vicario Criminali.

Quam ob cauſam, de Medico qui contrafecerit, quæſtio proceſſus à Vicario foraneo inſtituatur, & conficiatur; quem deinde ſtatim ad ipſum Vicarium Criminalem mittat.

Prou. 4. vlt.

De iureiurando Medicorum præſtando pro obſeruatione illius conſtitutionis.

Id à Medicis qui in diœceſi ſunt, ſiue etiam aliunde ad ægros curandos veniunt, Vicario foraneo præſtari licebit, ex facultate ſcripta ei à nobis data.

Prou. 5. de Epiſcopo. §. Parochus. pag. 281.

De interdictorum, & excommunicatorum nominibus ad Cancellarium Archiepiſcopalem à parocho deferendis.

Id ita præſtetur, vt ſi menſis ſpatio à die denunciationis parochus eorum nomina non detulerit, aureis nummis duobus mulctetur.

Viſitator autem in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi, eorundem, qui excommunicati & interdicti in ſua regione ſunt, nomina menſis ſpatio ad Cancellarium Archiepiſcopalem deferat, & deinceps ſæpius prout opus erit.

Pœnitentiæ interdictis iniunctæ, quæ ante abſolutionem loco publico ante ianuæ eccleſiam præſtandæ ſunt, ita longè ab eccleſiæ foribus preſtentur, vt ne qui interdictus eſt in Eccleſia introſpiciens diuina ſpectare poſſit, quaſi illis interſit.

Cùm autem qui paſchali tempore ob negligentiam & culpam nō confeſſi, ſacrā etiam communionem non ſumpſerint, interdicti, eo vinculo abſoluuntur; iſtis inter alia pœnitentiæ ſalutaris opera id etiam preſcribi vtile ſalutareque erit, vt in ſingulos menſes de peccatis confiteantur.

Prou. 5. tit. de pœnit. §. Studeat. pa. 93.

De pœnitentia publica, & ſolenni imponenda ad preſcriptum Concilij prouincialis tertij, & quinti.

Prou. 5. eod. tit. §. Quod in cōc. pag. 213.

Id eam executionem habeat, vt ſi qui tale facinus commiſerint, vt pœnitentia publica & ſolenni ſatisfacere debeant, eorum nomina parochi menſe ante quadrageſime initium ad nos deferēt, vt ineunte quadrageſima ex inſtituto eccleſie ritè ea pœnitentia imponatur.

Vicarius foraneus, & alius quiuis Sacerdos, cui ex facultate noſtra interdicere licet, regulas ſeruet commonſtratas.

Prou. 4. de pœnit. §. Caſus. pa. 140.

De rerum incertarum reſtitutione decretum.

Ita declaratur, vt quod ad iudicium faciendū attinet, locum etiā habeat in reſtitutione rerū, que caſu inuente, nec furto ſubtracte, alio ve dolo ſublate, aut alio modo malè parte reſtituende ſunt.

Ad cuius decreti faciliorem executioné hoc preſtetur, vt in baſilica noſtra Metropolitana, & in vnaquaq; eccleſia diœceſis plebana, certo loco cōſpicuo & diſtincto capſa perpetuò conſtituatur, que

literis grandiuſculis à fronte inſcribatur, CAPSA INCERTORVM. ea capſa clauibus duabus inter ſe diuerſo fabrili opere diſtinctis claudatur; quarum vna apud Cancellariũ Archiepiſcopalem, altera apud depoſitarium auctoritate noſtra conſtitutum aſſeruetur.

Certis præterea ſignis eadem capſa ita ab alijs diſtinguatur, vt ab omnib⁹ etiã rudibus facilè dignoſci poſſit: collocetur autem ita commodo loco, vt eò tam mares quàm fœminæ facilè accedant.

Quæ verò in capſa conijci non poſſunt, apud depoſitarium cuſtodiantur.

Res verò inuentæ, quæ pecunia non conſtant, ne in ipſa ante reponantur, quàm diligenter inueſtigatum ſit de domino earum rerum, ex præſcripto inſtructionis quæ eo nomine edetur. Cùm quod inuentum eſt, verè reſtituitur; vel ſi qui inuenit, præ paupertate, aliave cauſa reſtituere non poteſt, idonea ſponſione caueat, ſe menſium ſaltem ſex ſpatio reſtituturum: tunc parocho, alijsque confeſſario, quibus ſcripta facultas data erit, ab huiuſmodi caſu pœnitentem abſoluere licebit.

Ob paupertatem, vel ob aliam cauſam, quæ confeſſario videbitur, facultatem ei damus, vt noſtra auctoritate remittere poſſit debitam reſtitutionem rei inuentæ, quæ pluris non valeat viginti ſolidis.

Depoſitarius rei inuentæ & conditioné, & venditionem, & reſtitutionem (ſi quæ verò vnquam Domino fiet) & erogationem in vſum pium deſcribat diligenter, ad præſcriptum eiuſdem inſtructionis, & præterea ſi quid iuſſu noſtro inde deprometur ad vſum item pium.

Liber præterea rerum incertarum quæ inuentæ ſunt, in Cancellaria Archiepiſcopali conficiatur, & aſſeruetur: in quo notatis perpetuo ordine diebus menſibusq; & res inuentæ in capſam coniectæ deſcribantur, & quæ item inde depromptæ in vſum pium erogatæ ſunt.

Cui libro adiunctus ſit index, alphabeti ordine in ſingulas plebes diſtinctus.

Huius capſæ inſtitutumq́, & locus vbi illa conſtituta eſt, bis in ſingulos annos, ſemel initio aduentus, iterum quadrageſimæ principio, in vnaquaq; parochiali Eccleſia à Parocho denuncietur.

DE pueris à Parocho in clericali diſciplina inſtituẽdis, ex viſitationis Apoſtolicæ, & Concilij prouincialis quarti præſcripto.

Quæ ad ſacr. ordinis, & ad clerũ. Tit. de ſacr. ord. §. Vt ad eccl. p. 141.

De quorum puerorũ educatione & progreſſione, vnuſquiſque parochus tertio quoq; mẽſe nobis per literas ſignificet; idem etiam Vicarij foranei congregationis anniuerſariæ & ſynodi tempore rectè præſtent.

De proceſſu, & inueſtigationibus eorum qui ordinandi ſunt, præſtandis, id conficiatur ad præſcriptam formam eo de genere traditam; vtq́; ita ſeruetur, Vicarij foranei in diœceſi curent.

De clerico parochiali habendo, & educando ad præſcriptum Concilij prouincialis quarti.

Prou. 4. de ord. ſacr. §. In omni. p. 146.

Id omnino ita præſtetur, vt parochus, aliusve, qui clericum habere debet ex decreto; aut iuſſu particulari, quotieſcunque non habuerit, pro rata temporis quo illum non habuerit, mulctetur, ratione ſupputata nummum aureorum triginta in ſingulos annos.

De clerico in Miſſa miniſtrante, ad præſcriptũ Cõcilij prouincialis quarti.

Ibid. §. Quibus etiam

Quod vt omnino in vrbe præſtetur, cura ſit viſitatoris, vt in Eccleſijs etiã monialium, in oratorijs confratriarum & hoſpitalium executionem habeat.

Vbi clerici ſuſtentandi onus populo incumbit, vt id præſtet, cum eo agatur, vſque adeo, vt etiam in eius Eccleſia Miſſa & diuina officia nõ celebrentur, quoad illius ſuſtentationi prouiderit.

Vicarius tamen foraneus, vbi inhibitio facta non eſt, per mẽſem celebrare permittere poſſit, quoad prouiſum erit.

Quòd ſi ob inopiam aliquam populi ratio habenda ſit, nobis Vicarius foraneus & Viſitator id ſignificent, vt remedium adhibeamus.

Ne puero laico Miſſæ miniſtrandi facultas ab alio quàm à nobis, cùm præſentes aderimus, fiat: quæ ne cuiquam prius detur, quàm de eius peritia, vel periculum per examen fiat, vel à Vicario foraneo teſtimonium detur.

Quòd ſi ante id teſtimonium & experimentum aliquando cuiquam ea facultas

ea dabitũr, ea cõditio adſcribatur, nè facultate vtatur, niſi priùs à Vicario foraneo examinetur, & approbetur.

Ibid. §. Nec vero etiam.

De facultate, quam obtinere debent Sacriſtæ, clerici, muſici, organiſtæ, ad præſcriptũ Cõcilij prouincialis quarti. Id præſtari mandamus pœna arbitraria à Viſitatore, & Vicarijs Archiepiſcopalibus propoſita contra præfectum Eccleſiæ, qui tales ſine facultate admiſerit; & contra illos item, qui tale munus ſuſceperint: qui etiam mercede ſtipendiove mulctentur.

Vicario tamen diœceſano poteſtatem facimus, vt eam facultatem ad duos menſes concedere poſſit, dum illa à nobis impetretũr.

Si quis eorum miniſtrorum, aut qui alia ratione alicui Eccleſiæ adſcripti ſunt, ab eccleſia, & à preſcripta functione munereve diſceſſerit; id parochus, præfectusve eccleſiæ octo dierum ſpatio Viſitatori in ciuitate, & Vicario foraneo in diœceſi ſignificet; qui de eo ipſo per literas dierum quindecim ſpatio nos certiores faciat.

Prou. 1. de funct. min. ord. pag. 30. Prou. 2. tit. 1. decr. 24. pa. 64. & tit. 2. decr. 28. pag. 69. Prou. 3. tit. de ord. ſacr. §. Quod altera. pag. 94. Prou. 4. eod. tit. §. Minorum. pa. 146 Prou. 4. de diſtri. § Idẽ ſtatis. p. 161. Prou. 2. & 3. viſ. & Syn. diœc. 3. dec. 3. & 4. pag. 345. Prou. 4 de ord. ſacr. §. clericos pa. 146. Infra in parte 4. Actorũ.

DE clericis, qui eccleſijs adſcripti ſunt; & præſertim de eorum functionibus, ac præterea de functionum præſtitarum teſtimonio, quæcunque Concilio prouinciali primo, ſecundo, tertio, & quarto conſtituta ſunt, ea accuratè, diligenterq; præſtari curet, & Viſitator in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi, & præfectus item eccleſiæ in qua illi adſcripti ſunt.

De eorum adſcriptorum abſentia, & erratis notandis. Id ipſum ſeruetur etiã de ſacerdotibus, & alijs quibuſuis eccleſiaſticis, qui certæ eccleſiæ non adſcripti, in propriam tamen eccleſiam conuenire debent, ex decretis prouincialibus.

De eccleſiaſticis interdicendis munere ordinum ſuorum, qui ſine facultate ſcripta ab Eccleſia diſceſſerint, cui adſcripti ſunt.

Id exequantur & præſtent Viſitatores, & Vicarij foranei.

De denunciationibus faciẽdis à parocho, & à quouis Eccleſiaſtico homine, in mutatione domicilij, Eccleſiæ, capellæ &c. ad præſcriptum libri inſtructionum de ſtatu cleri.

Qui contrafecerint, ijs pœna ſit arbitrio Viſitatoris, & Vicarij foranei: quam pęnam vterque diligenter exequatur.

Viſitator tam in vrbe quàm in diœceſi ſtatum cleri ſuæ regionis in ſingulis annis quater recognoſcat: primùm in hebdomada poſt Epiphaniam: iterũ in hebdomada quarta poſt reſurrectionem Domini: Tertiò in hebdomada prima menſis Auguſti: Quartò in vltimis duabus hebdomadis menſis Octobris.

Qua in omni recognitione experiundo cognoſcat, præſertimq; certis examinis rationibus, quem quiſq; progreſſum in ſtudijs habuerit.

Prou. 1. de cler. veſt. §. Externa pa. 18. Prou. 2. tit. 2. decr. 31. pag. 70. Prou. 4. de vit. & hone. cler. pa. 170. diœceſ. 4. dec. 19. pag. 361. §. In veſtitu.

Vnuſquiſque eccleſiaſticus homo veſtem interiorem & exteriorem talaré, pro ſtatu, & officij ſui ratione, & præſcripto Synodorum prouincialium & diœceſanarum ſemper induat, & geſtet, non modò in vrbe, ſed in loco etiam finibusve propriæ parochię, & in oppidis locisve inſignibus ſaltem, frequentioribusve: cùm item ad viſitationem, aut congregationes foraneas, ad celebritates dierum feſtorum, ad funera officiave mortuorum euocatur.

Pœnam autẽ multamve luat aurei nummi, quoties deliquerit, alijsque præterea pœnis mulctetur, pro culpæ grauitate, & perſonæ ratione, idque arbitrio Vicarij Generalis, vel Criminalis, vel Viſitatorum, vel etiam Vicariorum diœceſanorum.

Liceat tamen Vicario diœceſano ob locorum diſtantiam aut difficultatem quandoque poteſtatem facere induendi veſtem viatoriam breuiorem loco togæ talaris, cùm ad funera aliquis euocatur.

Omnis autem Eccleſiaſtici ordinis homo, cùm iter facit, veſte viatoria ſuperiori ſemper vtatur, etiã ſi pedibus iter habeat, & quocunq; item proficiſcatur, eadem pæna delinquenti conſtituta.

Nemo, etiam in gradu doctorali conſtitutus, anulum geſtet; niſi eccleſiaſtica dignitate præditus, cui cùm dignitas cõfertur, anulus traditur tanquam illius dignitatis inſigne.

Parochus doctoratus gradu ornatus, nõ doctoralem veſtem, ſed quæ grauiſſimi & præſtantiſſimi muneris ſui propria

eſt, parochialem induat.

Si quis contrafecerit, mulctetur ſtatim anulo quem induit, & ijs veſtibus doctoralibus: pœna etiam ſuſpenſionis à functione ordinum ſuorum afficiatur à Vicarijs noſtris, etiam foraneis, & alia itẽ eorum arbitrio.

Quod decretum vim roburq́; habeat, à die, quo primùm editum erit.

Coadiutores curę animarum, Curati itẽ amouibiles, capucium, & veſtis ſuperioris latas manicas, quæ ſunt propria parochorum inſignia, ne deferant: ſed habitu pro ratione ſui ſtatus à Conc. prouin. & diœc. præſcripto, contenti ſint.

Prou. 1. & 4. In veſtibus color ne alius quàm niger adhibeatur.

Veſtes etiam domeſticæ clericales nigro colore ſint omnino, quibus cùm aliquis induitur, habeat etiam veſtem interiorem ſaltem demiſſam infra genua, eamq́; itidem nigri coloris.

Teguméta illa capitis domeſtica & oblonga, quæ biriola vocant, & pilei item viatorij inſtar turbinis, aut qui ſunt alia forma, quàm quæ præſcripta & probata nobis eſt, interdicuntur omnino.

Caligæ item quouis modo turgentes, nauticarum etiã inſtar, & aliæ cuiuſuis generis coriaceæ, vetitæ cenſentur.

Pallia item, quæ ferraiola vulgò vocãt, & veſtis denique omnis quocunq; genere, quæ diuerſa ſit à forma præſcripta in Cõcilijs tam prouincialibus quàm diœceſanis, omnia eiuſmodi ſunt, quæ nemo eccleſiaſtici ordinis homo induat: alioqui ex canonum ſanctionibus plectatur, ac prætereà vt infra.

Quicunque in hoc veſtitus genere deliquerit, mulctetur veſtibus & indumentis, quæ contra præſcriptum induerit, alijsque prętereà pœnis plectatur, arbitrio Vicarij Generalis, Criminalisve, aut Viſitatorum, & Vicariorum etiam diœceſanorum.

Quæ omnia vt planè præſtentur ab his vniuerſis & ſingulis cura diligentior deſideratur, in executione decretorum prouincialium & diœceſanorum de clericali veſtitu.

Ne quis eccleſiaſticus in platea, portiсu, vicinijs, tabernis, officinisve publicis otioſè ſubſiſtat, aut vagetur; neve ijs publicis locis colloquium ſermonemq́; habeat, in longiusq́ue ducat cum laicis, præſertim fœminis, etiam affinibus cõſanguineisve, niſi neceſſitas poſtulat.

Ne item poſt primam noctis horam, neceſſitate non cogente, domo exeat: qui cõtrafecerit, mulcta ei ſit aurei nummi, quoties deliquerit, aliaq́; prætereà pœna pro culpæ ratione.

A domicilijs, menſa, confabulationibus, & cõſuetudine laicorum, præſertim eorum qui ſuſpicione malè agendi non carent, vt omnino abſtineant, cura ſit diligens Viſitatorum in vrbe, & in diœceſi vniuſcuiuſq; Vicarij foranei; qui vt ab iſta conſuetudine clericalis ordinis homines auocent, mulctas & pœnas illis proponant, quas grauiores etiam arbitrio noſtro pro culpæ modo conſtituemus.

Ne ſecum domi fœminas, etiam arctiſſimo conſanguinitatis affinitatisve vinculo coniunctas, aut cibi parandi, aut alia domeſtica officia præſtandi cauſa, aliave cauſæ ſpecie, etiam ſi non pernoctabunt, vllus eccleſiaſtici ordinis homo ſine ſcripta noſtra facultate, vllo modo habeat, recipiatve.

Qui contra fecerit, aureo nummo mulctetur, quoties culpam hanc admiſerit.

Atqui ea facultas, cùm nos Mediolani ſumus, à nemine cuiquam permittatur niſi à nobis; ac prætereà niſi primùm de ſtatu mulieris Viſitator, aut alius cui id curę dederimus, diligenter perquiſierit, teſtimoniumq́; nobis fecerit.

Viſitator vnuſquiſque in vrbe, & Vicarius foraneus in diœceſi, tertio quoque menſe mulieres viſitet, quæ cum eccleſiaſticis, etiam ex ſcripta noſtra facultate habitant.

De ijſdem prætereà ſecretò perquirat; & ſi quid erit, cui conſuli prouiderique oporteat, ſi graue eſt, ad nos referat; ſi minus, ipſe remedium adhibeat, prout opus eſſe viderit.

Vnuſquiſq; eccleſiaſticus homo, quotannis in ſynodo diœceſana, quo die ſcrutinium cleri ſit, ſuas, ſi quas habet, facultates eiuſmodi exhibeat; quibus vel certa in eccleſia Miſſam celebrare, confeſſiones audire, vel cũ laicis habitare, vel mulieres domi habere ſibi permiſſum ſit.

Qui-

Quicunq; non exhibuerit, id ei mulctæ pœnæq; ſit, vt ſi quam habet, nihil in poſterum ipſi ſuffragetur, ac nummum prę terea aureum pendat.

Indicem quoq; librorum, cui manu ſua ſubſcriptum ſit, rectè diſtinctéq; notatũ oſtendat, ac tradat.

Clerici etiã ſinguli eccleſijs adſcripti, idem de functionũ teſtimonio præſtent, arbitraria pœna conſtituta.

Teſtes ſynodales quarto quoq; menſe, de his quæ pro ratione ſui muneris debent, ad nos, vicariumve generalem noſtrum, cum abſumus, ſcribant.

Catellos verò, caneſve ne Eccleſiaſticus quis alat, neque habeat, pœna conſtituta nummum aureorum decem.

Nec verò culpam hanc admittat, ne cuſtodiendæ quidem domus cauſa, nec verò prætextu cohabitationis agnatorum.

Quicunq; præterea regularis aut ſæcularis eccleſiaſticus cum catellis canibuſve ad funera officiave aliarum celebritatum acceſſerit, excludatur, nec vllo modo admittatur.

Quicunque contumax, & negligẽs erit, à Vicario foraneo, & Viſitatore arbitraria pœna plectatur.

Clericos denique, qui in foro mercatorum Mediolani, vbi nullum planè negotium habent, ſed præ curioſitate, quæ à vitæ clericalis inſtitutis aliena eſt, ſæpius vagantur, præfecti, & Viſitatores noſtri vt diligentiſſimè poterunt, & per ſe, & per alios obſeruent.

Quicunq; verò ſemel atque iterum moniti, ab iſtiuſmodi conſuetudine non abſtinuerint; eorũm nomina ad Vicarium noſtrum Generalem criminalemve deferant, vt pœnis mulctiſve eorum vitæ clericalis corruptela animaduertatur, & coerceatur.

Ne quis clericalis ordinis homo, qui Mediolani habitat, ſine Viſitatoris facultate ſcripta ab hac vrbe, nec verò diœceſanus à loco vbi manet, abſq; Vicarij foranei conceſſu itidem ſcripto diſcedat, cũ is alio loco pernoctaturus eſt.

Quicunque Sacerdos, aliuſve qui beneficium detinet, contrafecerit, aureo nũmo mulctetur: alij autem clerici plectantur arbitrio Viſitatoris, aut Vicarij diœceſani.

Nec verò quiſquam eorum huius abſentiæ facultatem concedat licet, quæ triduo diutius duratura ſit.

Die autem feſto, ne vllo quidem prætextu, parochus, canonicus, aliuſve clericus certæ eccleſiæ adſcriptus diœceſanus Mediolanum veniat, nec eius rei poteſtatem Vicarius foraneus faciat, aut facta ei ſuffragetur, ſed feriali tantummodo die.

Neque huius abſentię profectioniſve facultas cuiquam clericalis ordinis homini detur, qui duodecim millia paſſuum Mediolano diſtat, niſi ſemel ad ſummũ in ſingulas hebdomadas; eaq; conditione; vt in vrbe non pernoctet, niſi ob cauſam, quæ facultatem concedenti probetũr; eademque in facultatis literis exprimatur.

Is verò ne vnquam eam facultatem concedat, niſi ob cauſam ſemel tantũ in ſingulos menſes.

Quicunque contra præſcriptum à ſua clericali ſtatione abſuerit, aureis nummis duobus mulcta plectatur, quoties deliquerit.

Vicario autem foraneo breuis huius abſentiæ facultatem antiquior parochus Vicariatus, aut alius, quem huic curæ nos præfecerimus, concedat licet: ſine qua facultate à ſua reſidentia abeſſe pernoctando non poſſit.

Mediolani ne Sacerdoti diœceſano Miſſam celebrare liceat, niſi abſentiæ ſuæ facultatem à Vicario foraneo ſcriptam, & Vicarij Generalis, alteriuſve noſtri deputati manu ſignatam oſtenderit.

Nec verò quiſquam Sacerdos diœceſanus, ad Miſſæ celebrandę munus ordinarium, aut ad dierum feſtorum celebritates, aut ad funera, officiave mortuorum, abſque Vicarij Generalis facultate ſcripta recipiatur: alioqui ſtipendio conſtituto mulctetur, aliaq; pœna arbitraria: qui verò receperint, eis conſtituta ſit mulcta aurei nummi.

Parochi animarumve curatores, ne breui quidem temporis ſpatio à ſuę Eccleſiæ ſtatione parochiali abſint ijs temporibus, quibus fidelium cõfeſſiones frequentiores eſſe ſolent, vt concilio prouinciali cautum eſt. Prou. pœnit. §. Caueant. p. 11.

Qui contra præſcriptum abſuerit, pęna

ei ſit aureũs nummus in ſingulos dies, quibus ſine legitima cauſa abſuerit, quę à Viſitatore, Vicariove Generali probetur.

Vicarius foraneus, qui breuis huius abſentiæ facultatem parocho dederit, alium parochum à nobis iam probatum confeſſionibus audiendis deligat, qui illius abſentis vice partes ſuſtineat curæ animarum.

Tit. de min. Eccle. §. Ne multis. p. 27

Canonicus, aliuſve chori officijs deuinctũs, ne diutius triduo abeſſe poſſit, ſine facultate noſtra literis exarata, ad præſcriptum concilij prouincialis primi.

Quod verò de tridui abſentia ex præfecti chori facultate conſtitutum eſt, id intelligi volumus de facultate, quæ etiã à Viſitatore in vrbe, & in diœceſi à Vicario foraneo comprobata ſit.

Vnuſquiſque Præpoſitus, & Parochus item, abſentiam canonici, cappellani, alteriuſve eccleſiaſtici hominis, qui in Eccleſia præpoſiturali vel parochiali reſidentiæ iure obſtrictus tenetur, dierum octo ſpatio, ſi in vrbe eſt Cancellario, ſi in diœceſi Vicario diœceſano per literas denunciet: qui Vicarius diœceſanus itidem Cancellario illas denunciationis literas mittat.

Idem de parochis animarumve curatoribus abſentibus, & pręterea de alijs quibuſcunq; clericalis ordinis hominibus, qui à diœceſi abfuerint, per Vicarium diœceſanum præſtetur.

Prou. 2. ti. 2. de cr. 36. pa. 70.

De clerico qui p menſem ſaltẽ abfuerit, præſtetur quod præſcriptum eſt concilio prouinciali ſecundo.

Pro. 1 tit. de re fid. §. Intra. p. 21. Prou. 3. de ſtud. cle. §. Ne à diç. p. 96.

Quicunque clericus cauſa ſtudij abfuerit, executionem decretorum prouincialium præſtet.

Alioquin pœnam, & mulctam ſubeat arbitratũ noſtro.

Nec verò quis clericus phyſicæ, aut iuri ciuili operam det, ſine facultate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

De Theologis & Scholaſticis.

De Theologis Scholaſticisq; in diœceſi noſtra conſtituendis ea ratio ſeruetur, vt vbi commodè fieri poteſt, prębenda Theologi & ſcholaſtici inſtituatur.

Scholaſtic⁹.

Scholaſtici præbenda, ſtipendio vniuerſitatis curandum eſt vt inſtituatur, cum aliqua, ſi opus erit, acceſſione cenſus, cappellę, alteriuſve emolumenti, cui nullum munus in choro reſidendi ſit coniunctum, præter dies feſtos; vt ab omni alio munere liber, frequentior in scholis eſſe poſſit.

Vicarij igitur foranei cum populis agãt de ſtipendio ei conſtituendo, vt eorum pũeri & adoleſcentes rectè informentur pietatis moribus, & literis.

Quidquid verò cum illis egerint, aut deliberarint, ad nos referant.

Idem viſitatores præſtent, qui etiam accuratè animaduertant, an cappellania, aliove ſimili beneficio, aut alia eccleſiaſtica ratione, ſcholaſtici ſuſtentationi adiumentum ſubminiſtrari poſſit.

Vbi tamen vna tantummodo præbenda conſtitui poteſt, ea ſcholaſtico attribuatur; qui hoc inſtituendæ pueritiæ & adoleſcentiæ munus in populis noſtris obeat.

Si verò ſcholaſtic⁹ ex ſcholaſticarię ſuæ inſtitutione Miſſas celebrare debet; ſi Sacerdos non eſt, anni ſpatio cum ad ętatem peruenerit, ſacerdotio initietur; alioqui ea præbenda ſtatim priuetur: intereã autem tanquam ſubſtitutus ſeruiat.

Illius munus erit in primis, omnes pueros & adoleſcentes, quos nos ſtatuerimus, grammaticã, humaniores literas, & rhetoricam artem, prout eorum ingenij ſolertia tulerit, docere gratis.

Catechiſmi præterea cõpendium, aliaſve pias inſtitutiones iudicio noſtro diebus præſertim feſtis explanet.

Et præterea vt maximè fieri poterit, rectè etiam ſcribere, quod ad characterẽ attinet, noſcat, & doceat, quæ nos ei conſtituerimus, pro temporum & loci ratione.

Theologus.

Præbendam porrò theologalem eo iure niti volumus, vt illius optandæ locus non detur, ordineque primarium locum in canonicatibus obtineat: vſq; adeo, vt cum is qui illam obtinuerit, ad primam chori ſedẽ poſt dignitates peruenerit, eo loci conſiſtat perpetuò, etiã ſi poſt alios eiuſmodi præbendam habuerit.

Sex menſium ſpatio is theologus diaconatus ordine initietur: alioqui niſi præſtiterit, præbenda ipſo iure vacet.

Theo-

Theologi præcipuum pręter cætera munus hoc etiam erit, vt omni die feſto ſacras literas in eccleſia publicè interpretetur; in ferijs autem hebdomadæ, vbi cleri numerus eſt, ſacram item ſcripturam, conſcientiæ caſuum tractationem, aut catechiſmi, alteriuſve eccleſiaſticæ doctrinæ aut diſciplinæ lectionem, quam nos præſcripſerimus, exponat: ſi verò in ferijs omnibus id præſtari non poterit, ter ſaltem in ſingulas hebdomadas, prout expedire cenſuerimus.

Clericos porrò inferiorum ordinum, aut cathecismi Romani doctrina, aut alia lectione etiam ſeparatim à reliquo clero ſæpius in hebdomada erudiat atque inſtituat, ex præſcripto regularum noſtrarum.

Hæc etiam officia mox infra deſcripta præſtet, cum vel à nobis, vel à Vicario foraneo à ſe præſtari iuſſum erit.

Officio munerięq; definitoris & conſultoris caſuum conſcientiæ, non ſolùm in Vicariatu vbi domicilium habet, ſed etiam in ijs alijs finitimis fungatur, idque tam in congregatione menſtrua, quàm etiam in alio tempore.

Promotoris etiam officium obeat in ſtudijs cleri illius regionis, reique literariæ excitandis: quibus in omnibus non diſcedet à regulis, quas nos conſtituemus.

Concionatoris præterea officium aliquando præſtet, cum Eccleſiæ Præpoſitus aliqua neceſſaria occupatione diſtrahetur: conciones quoque, & orationes publicas, quas aliquando in frequentiori cleri conuentu recitari contigerit, conficiat, & habeat: ſacras etiam confeſſiones in eccleſia interdum audiat, cum illius miniſterium in eo munere Præpoſitus requiret.

Quod ad diſtributiones quotidianas attinet, ſi quando in reſidentiæ ſuæ eccleſia ſacram confeſſionem audiet, aut ſi aberit, re vera occupatus in congregatione menſtrua, aut neceſſario itinere impeditus, quod ob eam cauſam ſuſceperit in definitoris munere officiove; earum perinde particeps ſit, ac ſi in choro præſens adeſſet: alioqui reſidentiæ legibus adſtrictus ſit, vt cæteri, qui chori officijs deuincti ſunt.

Præbenda etiam magiſtri cantus Eccleſiaſticis, vbi commodè inſtitui poterit, præſertim in eccleſijs collegiatis inſignibus, danda à nobis opera eſt, vt inſtituatur. Magiſter cantus.

Omnes igitur Vicarij diœceſani etiam per literas nobis ſignificent ac ſuggerant, quidquid ea in re dignum duxerint, quod nos deliberemus.

Vbi præbenda hęc inſtituta eſt, aut in poſterum inſtituetur, eo iure fixa hęreat, vt illius optandę facultatem nemo habeat.

Qui verò eiuſdem prębendę emolumentum habet, id etiam oneris ſuſtineat, vt muſicam ſemel ſingulis diebus clericos eccleſię adſcriptos, & pauperes item pueros, adoleſcenteſve laicos indice noſtro deſcriptos doceat, aliaque pręſtet, quę nos ſtatuemus, prout occaſio tulerit.

De ſtudiorum ratione, doctrina, diſciplinaque clericorum inferioris ordinis, de eorundemq; inſtitutione, qui ſpem præbent progrediendi in literis, quæcunque concilio prouinciali tertio decreta ſunt, ea Vicarius diœceſanus, adhibita etiam opera Theologi Vicariatus ſui, vbi expedire cenſuerit, præſtare multiplici ratione curet: primùm cum parentibus, alijſve agat, qui eorum clericorum curam habent, vt à ludimagiſtro, aut ab eccleſiaſtico viro docto, his literarum initijs inſtituantur, quibus aditus fiat ad grauiora ſtudia. Quæ ad ſtudia cleri. Tit. quæ ad ſac.ord. &c. §. Magna.p. 95.

Si in eorum patria nemo eſt qui illos inſtituat, nec verò ij facultates habeant, quibus ſuſtentari literario ſtudio poſſint: Vicarius diœceſanus nobiſcum agere debet, vt loci pij, vel monaſterij, Eccleſiæve, aut cappellæ alicuius ſumptu, aut parochi, Sacerdotiſve alterius impenſa qui clericum alere debet, ſuſtententur: aut alicui parocho, alijve eccleſiaſtico homini pio & docto in curam tradantur, à quo ipſi clericale munus præſtando, & literis & diſciplina inſtituantur ad aliquam ſtudiorum progreſſionem.

Idem Vicarius diœceſanus nobiſcum agat, vt ij pauperes clerici in Seminarium Mediolani, aliumve inſtitutionis locum cooptentur, cum ea victus parte,

quam

quam ipſis præ facultatibus ad ſuſtentationem conferre poterunt.

Quamobrem ipſe Vicarius quotannis, & in anniuerſaria ſtata congregatione, quæ ante ſeptuageſimam agatur, & in altera item ante ſynodi diœceſani celebritatem, & potiſſimùm prima hebdomada Septembris, quo menſe viſitatio Seminarij agitur, nobis per literas exponat, de eorum clericorum ſtatu, ſtudijs, & progreſſionibus.

Prou. 4. de ord. ſac. §. Vt ad Eccleſię. p. 141.

Parochus præterea vnuſquiſque his clericis illa diligentis charitatis officia pręſtet, quæ ex Concilio prouinciali debet.

Clerici denique qui Mediolani ſunt, vt frequétiſſimè poſſunt, ad ludimagiſtros eccleſiaſticos ſe conferant; nec verò vſquam ad laicos, niſi ex facultate noſtra ſibi literis exarata.

Quò autem commodius quæcunque, & de ratione ſtudiorum, & de parochorum, aliorumque eccleſiaſticorum hominum exercitationibus decreta ſunt, perpetuò executionis vſu præſtentur: in eam curam Viſitatores incumbant, vt cum viſitationem obeunt, vnicuique eccleſiaſtico homini pro ingenij illius induſtria, intelligentia, & munere, ſtudiorum rationes & exercitationes ſingularibus decretis præſtituant ac præſcribant.

Singulis autem, modò vnius, modò alterius probati auctoris liber, aut eius capita aliqua præcipua proponantur, quæ certo temporis ſpatio ſtudioſè ac diſtinctè ipſi legant, & tractent.

Eorum autem deinceps ſtudiorum, quæ cum Viſitatore, Vicariove diœceſano, aut cum eo, quo duce & magiſtro vtuntur, ad doctrinarum curſum, cõferre debent, rationem certis temporum intervallis, aut verbis, aut ſcriptis ſummatim ſaltem, certa tamen via & modo referant, vſque adeo, vt in perpetuis exercitationum curriculis illos verſari idem Viſitator aut Vicarius videat, ac ſtatuat.

Quicunq; in hac ſtudiorum ratione negligens erit, ſi ſemel atque adeo iterum monitus diligentem ſe non præſtiterit, eius nomen ad nos deferatur, vt deſidiæ & negligentiæ ſuæ conſulatur.

Alijs verò, prout Viſitator opus eſſe viderit, præter illas ſtudiorum exercitationes & collationes, iubeat etiam pœna ſuſpẽſionis, aliave arbitratu ſuo propoſita, eos certo conſtituto tempore Mediolanum ad examinatores, quos eo potiſſimùm nomine conſtituerimus, ſe conferre: vt doctrinarum, librorumve, quibus ex decreto viſitationis ſtuduerint, accuratam diligentemque rationem ijs reddant.

Sicque & alio etiam modo & induſtria progreſſiones eorum in literis non recognoſcantur ſolùm, ſed adiuuentur, atque excitentur.

Parochis autem, alijſve eccleſiaſticis, qui ad animarum curam gerendam idonei ſunt, aliqua de caſibus conſcientiæ ſumma probati doctoris, vtpote ſancti Antonini, & alterius, cuius in hoc ſtudij genere doctrina probata eluceat, proponi & præſcribi poterit: è qua ſumma tractatio aliqua ſeligatur, verbi gratia de penitentia eiuſq; partibus, de matrimonio, de voto, de reſtitutione, alijsq; eiuſmodi ad conſcientiæ caſus & curam animarum pertinentibus, in quibus Viſitator pro perſonarũ locorumq; ratione opus eſſe viderit, illi tempus, ſtudium, induſtriamq; ponant.

Commentarius item aliquis antiqui patris, aut doctoris pij & probati præſcribetur, quo vtantur ad euangeliorum, epiſtolarum beati Apoſtoli, & aliorum Apoſtolorum, aut alterius partis ſacrarum literarum luculentam explicationem.

Sermonum etiam concionumque ſacrarum, librorumque probatorum delectus habebitur; in quorum ſtudio ita verſentur, vt inde facilè haurire poſſint, quæ ad rectè concionandum, & ad præclaram cleri diſciplinam inſtituendam, & ad populum pietatis moribus informandum, vſui atque adiumento eſſe queant.

In concionibus autem ſacris conſcribendis, & habendis, præclarè elucet pietas, doctrina, & ſtudium Reuerendi patris Aloyſij Granatenſis; qui omnem ferè antiquam ſpiritualium exercitationum diſciplinam, & ſcribendo, & concionando ad vſum ita reuocauit, vt eius documen

ta

ta & monũmenta, ad omnem piè chriſtianoque more agendi laudem & imitationem inſignia ſint.

Quamobrem illius concionum volumina, quę Mediolani iuſſu noſtro imprimi curatum eſt, vnuſquiſque eccleſiaſtici ordinis homo, qui in concionandi munere verſari debet, ſibi paret atque habeat, duobus ad minimũ menſibus poſtquam in lucem prodierint.

Viſitator igitur, & Vicarius diœceſanus exequatur, quod nos hoc decreto præſtari ſtatuimus ad huius diœceſis noſtræ vſum, & vtilitatem.

Illud quoque iiſdem præſcribi poterit, vt ex ijs, alijſque etiam libris eccleſiaſticis piè docteque conſcriptis, doctrinarum genera ſparſim tractata & ſcripta, locosque communes variè hic atque illic diffuſos in vnum colligant: ſacræ ve ſcripturæ auctoritates diuerſis commentarijs & concionibus explicatas in indicem certum ordine referant: eaque ratione, aliave ſingulari induſtria argumentorum genera vndique conquirant, atque excipiant, quibus ſibi ſubſidium comparent ad eccleſiaſticarum doctrinarum cognitionem.

Qui verò aliquam theologiæ cognitionem tenent, ijs proponi poterit ea pars ſummæ ſancti Thomæ, quæ pro eorum munere futura ſit illis maiori adiumento, atque vſui.

Ad cuius ſummæ explicationem adhibere illi poterunt tractationes & commentarios ſtudiorum præfecti iudicio probatos.

Si verò in theologiæ ſcientia non adeo magnas progreſſiones habent, proponi eis poterunt inſtitutiones Ioãnis Viguerij, aut epitome Summæ ſancti Thomæ, in cuius ſtudio operam ponant.

Alij prout idonei erunt, adſcribi poterunt, vel caſuum conſcientię, vel ſacrę ſcripturæ, vel catechiſmi Romani ſtudijs: quæ in ſtatis congregationibus hebdomadarijs explicabuntur, ex præſcripto concilij prouincialis ſecundi. *Tit. 2. decr. 30. p. 69.*

Cum ijs etiam alij inferiorum ordinũ ſtudia ſua conferant.

Si eodem loco complures Sacerdotes ſint, & illi quidem apti collationum ſpiritualium ſtudio & oratorio (quod bis ſaltè in ſingulas hebdomadas habeatur) huic exercitationi illi adſcribantur.

Ijs quoque illud præſcribi poterit, vt aliquando conciones & latino & vulgari ſermone de ijs conſcribant, quæ vel ad eorum officia diſciplinamque, vel ad populi commiſſi inſtitutionem ſpectãt: eas autem ſcriptas, Viſitatori, aut ſtudiorum præfecto tradant, atque adeo alia ratione literariæ cleri exercitationes curriculaque omni ſtudio progrediantur.

Qui verò vel prę ſenectute, vel ingenij tarditate, exiguam progreſſionis ſpem præbent, cum ijs illud ſeruetur, quod eodem concilio conſtitutum eſt: hocque potiſſimùm præſtetur, vt vel in Romani, vel alterius breuioris catechiſmi, ab auctore tamen probato conſcripti, lectione ſtudioque diligenter verſentur, eamq; vulgariter reddant, verſionemque Viſitatori, aut Vicario diœceſano exhibeant. *Prou. 3. vt ſup.*

In eo etiam ſtudio aſſidui ſint, vt Miſſæ myſteria, ritus, & cæremonias rectè teneant: & verò eam Miſſæ partem ritè diſcant, quæ ſanctæ conſecrationis & oblationis myſteria continet.

Reliqui autem qui rudiores ſunt, in alicuius libri ſpiritualis, quem Viſitator probarit, lectionem, aut per ſe incumbant, aut alicuius probati ſacerdotis opera adiuuentur; cui eos Viſitator commendet, vt eius adiumento, Miſſæ myſteriorum, ſacrorumq; rituum cognitionẽ percipiant, ad præſcriptum concilij.

Vbi verò in aliqua parochia eccleſiaſtici homines duo ſaltè ſunt, ſecundo quoque die ad minimum ſtudia ſibi præſcripta inter ſe conferre ne omittant.

Vbi autem plures ſunt, quorum munus diligentius in librorum tractationibus & ſtudijs verſatus ſit, ita vt Viſitatori ad alios erudiendos idoneus videatur; is cleri eius loci ſtudiorum præfectus conſtituatur, cum quo in ſingulas hebdomadas ter ſaltem alij rationes literarias conferant.

Quæ ad congregationes cleri.

Bis pre terea ſingulis hebdomadis cõgregatio habeatur, vbi in aliqua parochia ſacerdotes quinque ſaltem ſunt, ad præſcriptum concilij prouincialis ſecundi. *Prou. 2. tit. 2. c. 30. p. 69.*

In

In qua cõgregatione id ſeruetur, vt quãuis parochus ex decreto prouinciali cõuocandæ congregationis curam habeat, tamen & cleri ſtudiorum præfectus, & qui reliquos interroget, & quæſtiones in congregatione explicet, ſit is, quem ei muneri Viſitator præfecerit.

Qua in parochia ſacerdotes pauciores ſunt quinque, eos Viſitator, prout expedire viderit, vel adiungat congregationi, quæ in finitima parochia habetur, vel plurium parochialium eccleſiarum eum ſacerdotum numerum non habentium, nec duobus milliaribus longius inter ſe diſtantium, ſacerdotes in vnam congregationem cooptet, quæ ſemel atque adeo ſæpius in ſingulas hebdomadas habeatur.

Sed nè congregationes & exercitationes, in quibus præſens adeſſe clero ſæculari aliquis non poterit, qui ad aliorum ſtudia inſtituenda, aut ad ſacras literas, & eccleſiaſticas res explicãdas idoneus ſit, adiumento careant: vt huic incommodo occurratur, Viſitator pro vt opus eſſe viderit, opera etiam regularium, quorum monaſterium propè ſit, vti poterit, ad præſcriptum eiuſdem Concilij prouincialis.

Prou. 3. vt ſup.

Viſitatores præterea ciuitatis, quæcunque de cleri ſtudiorum ratione & diſciplina præſcripta ſunt, ſedulò præſtent: ad quam rem operam theologi ſuæ regionis adhibeant: omniaque in communi Viſitatorum congregatione, cui ſępenumero præſens ipſe theologus aderit, cum pręfecto generali ſtudiorum cleri vrbis conferant, coram nobis, aut Vicario noſtro generali.

Viſitator item præter eas ſtudiorum cleri exercitationes, quas præſcripſimus, alias etiam conſtituet ad vitæ ſpiritualis ſtudia & adiumenta.

Quamobrem in omni conuentu hebdomadario, vbi de alijs diſceptationibus actum eſt, in omniq; alia congregatione, quę ſingulis hebdomadis habebitur, de rebus ſpiritualibus mutua colloquia fieri inſtituet; & de ijs præſertim rebus, quibus à peccatorum via homines auocari, chriſtianæque perfectionis iter & curſum tenere poſſunt; & de rationibus item, quibus reſiſtendum ſit omni Satanæ tentationi.

Proponentur etiam in ijs colloquijs remedia, quæ ad ſingula peccata vitiaque depellenda adhiberi oporteat: & rationes pariter, quibus turbulentæ animi commotiones ſedari, prauique habitus, adiutrice Dei gratia, radicitus extirpari poſſint.

De periculis præterea agetur, quæ vitæ ſpiritualis curſum interrumpunt & impediunt: rurſusque de adiumentis, quibus illa propulſantur.

De ratione pariter, qua ad ſanctæ orationis, diuinarumq; meditationum ſtudium ac vſum fideles inſtrui debent.

De modo item piè deuoteq; preces horarias recitandi, & Miſſam ſanctè religioſeque celebrandi.

De ratione item ſubminiſtrandi moribundis adiumenta ad ſanctè pieque in Domino moriendum.

De alijs pręterea auxilijs ſpiritualibus, quibus adiuuari proximus poteſt, vt in ſanctitate & iuſtitia Deo ſeruiat.

Aliquando etiam vnuſquiſque conferat, quid eo die ſibi in oratione & meditationibus, maiore cum animi ſui vi, ſpiritualique lætitia Dei benignitas communicarit.

Frequenter quoque ex diuinis myſterijs, atque ex dictis factiſve ſanctorum meditationes aliquæ excitentur, & proponantur.

Quæ ſanè omnia ad executionis vſum & conſuetudinem inducantur, præter illa, quæ ex decreto prouinciali in capitulis canonicorum ſpiritualibus præſtari debent: in quibus omnibus capitulis, & congregationibus ſpiritualibus, Vicarius foraneus in diœceſi, & Viſitator in vrbe, frequenter quantum per occupationes poterit, interſit.

Cuius præterea officium erit, ant eo abſente præfecti illius capituli, congregationiſve, per ſe, aut per theologum lectoremve alios interrogare, colloquia ſpiritualia inſtituere, & meditationum rationes exercitationesque proponere.

Sacerdotum etiam, aliorumq; eccleſiaſticorum hominum ſpirituales ſocietates, (vt olim in hac ipſa noſtra diœceſi fuiſſe compertum eſt, & Mediolani floruiſſe

ruiſſe

ruiſſe ex ſancto Auguſtino accepimus) quibus in locis, plebibuſve commodè fieri poterit, per Vicarium diœceſanum, alioſq; ſacerdotes vitæ ſpiritualis ſtudioſos aliqua diligẽti ratione excitẽtur. De quibus omnibus nos certiores faciant, & conſulant.

Vnuſquiſque Viſitator in vnaquaque regione, aut illis locis per nos conſtitutis vrbis, ſocietatem etiam ſpiritualem clericorum per alios pios clericos excitet, eandemq; exercendam curet.

In qua congregatione ad ſpiritualium exercitationum ſtudia clerici illius regionis die feſto conueniant.

Earum autem exercitatiouum curricula, vt rectè inſtituantur atque adeo fiãt, regulę ſumantur è Seminario noſtro Mediolanenſi; in quo ea ſocietas Deo iuuãte erecta eſt.

Viſitator autem vbi illam inſtituerit, in illius cura eò diligẽtius inuigilabit, quò maiores progreſſiones à clero inferioris ordinis habeantur, ad vitæ ſpiritualis ſtudium & conſuetudinem.

Viſitatores in vrbe pro ſuæ quique regionis cura, eccleſiaſticorum omnium, etiam eorum qui alienæ diœceſis ſunt, qui ſtudij, alteriuſve rei cauſa Mediolani commorantur, vitam, mores, diſciplinam obſeruent: & quæ præterea decretis prouincialibus diœceſaniſq; de veſtitu, de tonſura, de denunciatione domicilij, & de reliqua denique omni diſciplina vitæ clericalis conſtituta ſunt, vt ea ab illis inuiolatè ſeruentur, ipſi curent, atque adeo efficiant.

Præfectus autem ſtudiorum ciuitatis curam etiam illorum ſuſcipiat, in ijs quæ ad ſtudia pertinent.

Eccleſiaſtici ordinis hominibus diœceſis noſtræ, qui alibi literis operã in gymnaſijs publicis nauant, Præfectos, quocunque ſtudiorum cauſa proficiſcenrur, ibi conſtituemus, viros ſpectata probitate & auctoritate, quibus illos intimè in Domino commendemus.

Idemque etiam laicis diœceſis noſtræ, qui aliò ad ſtudia ſe conferent (cum eorum quoque omnium in benè pieque agendo progreſſionem vehemẽter in Domino expetamus) omni paternę charitatis noſtræ officio præſtabimus.

MONITA.

Executionis decretorum quæ ad diuina officia pertinent.

DIVINVM officium in eccleſia, aut ſi aliquando domi, in conſpectu ſacræ imaginis flexis genibus omnes quicunque illius recitandi lege deuincti ſunt, non deambulando, neque vagando, nec verò in via, niſi itineris neceſſitas aliter poſtulat; deuotè recitare ſtudeant.

In qũa officium piè recitandi ratione, clerus cum decreta noſtra prouincialia ſeruet; tum ad eam ipſam etiam, & ad cęteras pias ſpiritualeſque meditationum exercitationes libellum verè aureũ adhibeant, qui veræ pietatis excolendę rationibus cumulatus, ob eã cauſam Theſaurus piarum & chriſtianarum inſtitutionum inſcribitur.

Quem libellum omnes & ſinguli clericalis ordinis homines duorum menſium ſpatio ab editione horũm monitorum ſibi comparent, habeant, ſtudioſeque legant.

Significatio autem diuinorum officiorũ ſono campanę ſtata hora fiat pro ratione temporum, ad præſcriptum tabellæ quæ edetur.

Ne die feſto veſperarum ſignum in aliqua vrbis eccleſia parochiali ante detur, quàm in baſilica noſtra Metropolitana datum ſit.

De tabella clericalium functionum, alijſque tabellis in vnaquaque ſacriſtia ordine affigendis, decreta ſeruentur. Pro. 1. tit. de off. ſac. §. Habeat. p. 28.

Quę itidem à quibuſuis clericis eidẽ eccleſię adſcriptis omnino prẽſtentur. Pro. 4. de diſtrib. §. cum & Tridentinis. p. 160.

De hebdomadarij officio à collegiatarum eccleſiarum Canonicis in choro per orbem prẽſtando. Pro. 1. tit. de his qui dig. §. conſtituatur. p. 28.

Quo autem die Miſſam conuentualẽ Prępoſitum canere contigerit, ne propterea canonicus hebdomadarius Miſſam celebrare in eadẽ eccleſia intermittat; prę-ſertim ſi ibi ſacerdotum paucitas eſt, populi verò multitudo non exigua.

De duabus pluribuſve Miſſis conuentualibus in vna quaque collegiata eccleſia in celebritate certorum dierum canendis. Pro. 4. de ſacra. Miſ. §. Quibus diebus p. 154.

Qua

Qua in re illud ſeruetur, vt ſi anniuerſaria celebranda ſunt, poſt Primam ſemper, & officium & Miſſa pro defunctis celebretur: alia autem officia pro defunctis, vt ſeptimam & trigeſimam celebrari licebit poſt Miſſam conuentualem ſtata hora celebratam, vt conueniendi ſpatium clericis aliunde aduenientibus detur.

Pro.1. de frequenti.§. Cęteris. p.16. Prou.2.ti.2. dec.26.p. 68

De freqūēti clericorum cōmunione. Qua in re illud præſtetur, vt in collegiatis eccleſijs non ſolùm diaconus & ſubdiaconus, qui dalmaticis induti Miſſæ miniſtrauerint, diebus Dominicis & ſolennibus ſacram communionem in eadem Miſſa conuentūali ſumant; ſed alij etiam canonici, Diaconi, & ſubdiaconi, alijq́ue item clerici quicunque ſint ei eccleſiæ adſcripti, diebus ſibi præſcriptis.

Qua in re quicunque defuerint, ſi diſtributionum quotidianarum participes ſunt, aliquot dies, non amplius tamen octo, à Viſitatore, aut Vicasio diœceſano, chori ingreſſū, aut diſtributionum perceptione mulctentur: alij verò aliqua pœnitentia correctioneve afficiantur, pro ratione negligentiæ, alteriuſve culpæ.

Quæ verò de clericorum communione præſcripta ſunt, præſtentur etiam ab ijs, qui parochialibus eccleſijs adſcripti ſunt.

Pro.3.tit.de diu.off.§. feria.p.97.

De ſacra communione feria quinta in cœna Domini ſumenda ab vnoquoque eccleſiaſtico collegiatæ eccleſiæ, in Miſſa ſolenni quæ illo die in ea celebrabitur.

Id etiam præſtetur in omni parochiali eccleſia, vbi ſacerdotes & clerici adſcripti ad Miſſam eo die celebrandam conuenire debent.

Pro.4. de ſacr.Miſ.§. Iiſdem præterea. p.154.

De diuinis officijs die Dominico & feſto ſtata modulatione canēdis ad pręſcriptum concilij prouincialis quarti.

Id executionem diligentem & cumulatam habeat, in baſilica etiam noſtra Metropolitana, & in ſingulis collegiatis eccleſijs, etiam diœceſanis; præter illas, quibus ob librorum inopiam aliamve cauſam, ad tempus nos aliud ſcripta data facultate conceſſerimuś.

Ibid.§. Diebus.

De hebdomadario canonico pluuiali in veſperis canendis induto diebus feſtis.

Ibid.§. Dominicis.

De Diacono & ſubdiacono in Miſſa conuentūali, canonicis, vbi poteſt, at vbi canonici deſunt, clericis alijs.

Synod.3.decr.18.p.350

De lectione ante epiſtolam Miſſæ cōuentualis in vnaquaque eccleſia collegiata die Dominico & feſto canenda.

Quamobrem lectionum capita ex antiquo libro Metropolitanæ noſtræ baſilicæ imprimantur, folio amplæ formæ, quæ reſpondeat folio Miſſalis.

Prou.4.vt ſup.§.Horę.

De officio Sextæ & Nonæ ante aut poſt Miſſam conuentualē recitando pro ratione temporum diuini officij.

Quæ paulò ante præſcripta ſunt, de ſtata modulatione & ordine diuinorum officiorum, de lectione in Miſſa conuentuali, ea præſtentur etiam in vnaquaq; eccleſia, vel parochiali, vel alia, in qua ob diei feſti celebritatem, aliamve cauſam, Miſſā, diūinaq́; officia canuntur.

Pro.3.tit.de paroch.§.Parochus in ſua.p.98.

De veſperis etiam die feſto ab omni parocho canendis.

Qua in re id præſtetur, vt pſalmi omnes & antiphonæ ad præſcriptum rubricarum Breuiarij nuper editi dicātur, mulcta nummi aurei conſtituta.

Pro.4. de paroch. §. Cū omni.p.16[illegible]

De Miſſis, Matutinis, alijsq́ue officijs diuinis in omni anniuerſaria ſolennitate à parochis de more ritè celebrandis, ad præſcriptum concilij prouincialis quarti.

Quod planè ſeruetur in omni parochiali eccleſia, in qua Viſitatores vrbis & diœceſis præſtari decenter poſſe cenſuerint.

Aequiſſimum eſt, cum rituumq́ue ratione, & canonum iure conueniens, à Metropolitana baſilica, quæ aliarum diœceſis eccleſiarum mater eſt, reliquas in diuinorum officiorum cultu non diſcrepare.

Quod igitur ex ſanctæ matris eccleſiæ Romanæ inſtituto vſuq́ue, & ex eccleſiæ noſtræ Ambroſianæ monimentis, nos in ipſa Metropolitana noſtra baſilica fieri inſtituerimus, vt in vigilijs diei Natalis Domini media nocte nocturnis de more abſolutis, eorumq́ue oratione perorata, ſtatim Miſſarum ſolennia celebrentur, deinde mox Laudes canantur; idem planè in omni alia vrbis diœce-

ſiſ-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ſisq; collegiata & parochiali eccleſia rite fieri preſtariq; decernimus. Probatus ille vſus, veſperas die ſabbato in omni parochiali eccleſia canendi, cùm ſit veluti preparatio quædam ad ſacrum diem Dominicum religioſè celebrādū, Viſitatorum noſtrorum cura & officio introducatur, ac preterea in vigilijs ſanctorum, quoad eius fieri poteſt.

Martyrologij vſus in eccleſia Dei peruetus, patrū inſtitutis introductus, perpetuaq; eccleſiaſtica conſuetudine ita retentus eſt, vt cum in choro publicè illud legi ſolène ſemper fuerit; tū in voluminibus eccleſiaſticis vnus liber antiquo canone cenſetur, cuius lectio nominatim clericalis ordinis hominibus pſcribitur. His igitur rationibus nos adductos, vt eius vſum in eccleſia nobis cōmiſſa, quā omnibus pietatis ornamentis excolere vehementer in Domino cupimus, inſtitueremus, ad eam ipſam rem etiam valde admodum cōfirmauit ſanctiſſimi doctiſſimiq; patris & patroni noſtri Ambroſij auctoritas; qui vt martyrum inuētione atque celebritate mirificè in Domino exultauit; ſic rerum quas illi geſſerunt, ſtudio, & lectione delectatus, non ſolùm antiqua eius generis monimenta ſingulari cura conquiſiuit, ſed ét de ſanctis martirib[9], Protaſio, Geruaſio, Nazario, Celſo, Sebaſtiano, Xyſto, Laurentio, Thecla, Pelagia, Agnete, Sotere, alijsq; luculentè in ſuis libris narrauit, vt preclari eius inſtituti documentum exemplumq; relinqueret.

Quare quod in Breuiarij Ambroſiani iuſſu auctoritateq; noſtra nuper editi rubrica de Martyrologij vſu & lectione inſtituimus, idemq; Deo bene iuuante iam introductum, in perpetuū deinceps ita retineri, ſeruari, atque obſeruari in virtute ſanctę obedientię mandamus, vt in Metropolitana noſtra baſilica, in omniq; collegiata eccleſia tam vrbis quā diœceſis de more in choro deuotè recitetur ritu vt infra.

Semper in ſingulos dies, preterquā triduo ante Paſcha Reſurrectionis Domini, legatur Martirologium pridie illius diei, quo memoria agitur ſanctorum. Primoq; loco ſemper fiat memoria illius ſancti, de quo officium celebratur. Legatur autem abſolutò primę horę officio, poſtquam pronunciatus erit verſus, Benedicamus Domino. Lectionis vero vſus ſit tono lectionum Matutini.

In fine autem ſingularum quotidianarū lectionum ſemper addetur: Et alibi aliorum plurimorum ſanctorum martyrum, & confeſſorum, atque ſanctarum virginum.

℟. Deo gratias.

Deinde hebdomadarius abſolutè dicit.

℣. Exultabunt ſancti in gloria. Chorus.

℟. Lętabuntur in cubilibus ſuis.

Oratio abſolutè.

Beatę Mariæ, & ſanctorum tuorum nos Domine quęſumus, continua oratione cuſtodi: vt ijſdem ſuffragantibus dirigatur eccleſia, quorum commemoratione gloriatur. Per Chriſtum Dominum noſtrum. ℟. Amen.

℣. Fidelium animę &c.

Alios denique ſacerdotes, & ſacris initiatos, qui diuini officij in choro collegiatim recitandi lege deuincti nō ſunt, hoc in Domino monemus atque hortamur, vt pro pietatis deuotionisq; ſacerdotalis ſtudio, quo ardentius ſanctorū exemplis ex martyrologij etiā lectione ad imitationem propoſitis ad ſanctę vitæ curſum progrediantur, idem quoque inſtitutum vſumq; cum patrum regulis congruentem pia ſolicitudine ſuſcipiāt, ſuſceptumq; in omni vita retineant.

De libro Miſſarum, in quo ſingulis diebus celebrans ſacerdos ſubſcribat, ad præſcriptum Concilij prouincialis quarti. Prou. 4 de. ſac. Miſſ. 5. Quę citius pag. 150.

Id omnino preſtetur pœna aurei nummi ſingulis Prefectis eccleſiarum eum librum non habentibus; & ſolidorum duodecim mulcta ſacerdoti non ſubſcribenti conſtituta.

Ne ſacerdoti cuiquā in confratrię ſcholæ alicuius oratorio abſque facultate noſtra literis exarata Miſſam celebrare liceat.

Vbi ſecus factum erit, cum eccleſię oratoriove interdicti pęna propoſita ſit, tum ſacerdoti pœna ſuſpenſionis à celebratione Miſſę per dies quindecim, ac preterea, ſi ſecularis ſacerdos erit, aureo nūmo mulctetur, quoties contrafecerit.

De itinere ab eccleſiaſticis non ſuſci-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

piendo diebus feſtis, ex decreto concilij prouincialis quinti.

Tit. de dieb. feſ. §. Eccleſiaſtici. pag. 212.

Id omnino parochi præſtent; ita vt ne vllo modo, ne pretextu quidem conueniendi ad diem feſtum in alia eccleſia finitima concelebrandum, à parochia ſua diſcedant abſintve vlla illius diei parte, ſine ſcripta facultate à nobis data, ac ſeruatis pręterea reliquis, quę clericis ad feſtorum dierum celebritatem conuenientibus in cõcilio prouinciali quarto conſtituta ſunt.

Pag. 120.

Quicunque contra fecerit, aurei nummi mulctam ſoluat, quoties deliquerit.

Quòd ſi quibuſdam in regionibus, præſertim montanis, ſacerdotes qui ad eas celebritates euocari queant, verè nõ ſint alij quàm parochi, Vicario diœceſano liceat tribus tantummodo ob eam cauſam diſcedendi facultatem facere.

Atque ij quidem eiuſmodi ſint, qui & propius abſint, & pauciorem populum habeant, ſeruatis reliquis omnibus ad pręſcriptum eiuſdem concilij noſtri.

Ne cuiquam eccleſiaſtico homini ſolẽnibus diebus, earum celebritatũ occaſione, vlla quauis cauſa aut pretextu à Rectore eccleſiæ, canonicisve, aut ab alijs eccleſiaſticis comeſſatio ſeu refectio in vrbe detur.

In diœceſi autem prandium tantummodo dari liceat ijs, qui aliunde euocati ſunt, non illis qui eo loci manent; cœnã verò nunquam: in quo prandio autem ne minimum quidem diſcedatur à regulis de frugali menſa conuentuum menſtruorum.

Paretur autem in ędibus eccleſiaſticis, aut in ijs quę eccleſiaſticis hominibus vſui tantùm ſunt.

Prou. 4. tit. de cler. ad dierum feſ. con. pa. 120.

Conuiuarum autem numerus ne maior ſit quam pręſcriptus eſt, cęteris ita ſeruatis ad præſcriptum cõcilij prouincialis quarti.

Omnis ſexta feria ob acerbiſſimam paſſionem Chriſti Domini plena eſt religioſi vereq; Chriſtiani mœroris: quẽ in quadrageſima quotannis eccleſia noſtra Mediolanenſis quò ſignificantius exprimat, filiorumq; ſuorum mentes atque animos ad illius recordationem & memoriam excitet, illud in antiquiſſimo perpetuoq; more, & ritu habuit, ſingulis illis ferijs ſextis quadrageſimalibus Miſſę ſacrificium non celebrare, cùm id pręter cętera myſteria ſummam quandam & cumulatam populi catholici ſpiritualem lętitiam prę ſe ferat.

Cum hac noſtrę eccleſiæ conſuetudine & inſtituto multis ex partibus cõuenit, & quod Romano more ſexta feria in Paraſceue fieri ſolenne eſt, quodq; in quadrageſima itidem præſertim illis ferijs in eccleſia gręca veteri, cum qua ritus multos eccleſia noſtra communes fereq; eoſdem habet, fieri à patribus gręcis proditum eſt.

Ad eius præterea pij doloris męſtitięq; memoriam excitandum illud etiã accedit, quòd ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum omni ſexta illa quadrageſimali feria in ſacrario reconditum, non exponi, ſed intus aſſeruari, ppetuæ cõſuetudinis in hac eadẽ noſtra eccleſia fuit.

Et verò quanquàm, vt aliquorum deuotioni aliquid daretur, nõ multis abhinc annis idem ſacræ Euchariſtiæ ſacramẽtum in altari exponi permiſſum eſt: hæc tamen noſtra eccleſia veterem ritũ, præcumq; officia, quæ non feſtam aliquam illius celebritatem, ſed quæ potius piũ illum religioſumq; mœrorem ſignificant, quem ex acerbitate paſſionis Chriſti Domini fideles pro pietate intimè concipere, omniq; deuotionis officio, atque adeo ſalutaribus lachrymis exprimere debent, ad vſum reuocare ac retinere poſtulat.

Quamobrẽ vt populi deuotio ad myſteriorum, quę pręcipuo ſtudio illis ſextis ferijs eccleſia fidelibus ſuis ꝓponit, memoriam meditationemq; excitetur; & ſacri ritus qui temporum iniuria penè collapſi ſunt, ad antiquæ diſciplinę eccleſiaſticæ regulas reſtituantur, & cæremonię, cum ſanctarum illarum feriarũ officio, quod tamdiu rectè riteq; ſeruatum eſt, omni ex parte conueniant; & denique illud inſtauretur, quod huius noſtræ eccleſiæ proprium, ad præcipuæ pietatis laudem inſignè eſt: ideo hæc vt infra agenda cenſemus.

Sexta quaque feria quadrageſimali, in baſilica Metropolitana, & in eccleſijs tã collegiatis quàm parochialibus, ſanctiſſimo Euchariſtię ſacramento aſſeruato

& re-

& recondito in tabernaculo, vt alijs diebus moris eſt, ſacra crux ob memoriam paſſionis Domini noſtri Ieſu Chriſti in altari maiori adoranda exponatur: cui ſex ſaltem lumina adhibeantur, eo præſertim tempore, quo mane officia diuina in choro recitantur.

Populus autem ad hoc eccleſiæ inſtitutum piè ab vnoquoque parocho erudiatur, quò diligentius ſe ſe illius ritibus conformet ad deuotionis, & pietatis ſtudiū, quod ei tā religioſo ritu proponitᷣ. Excitetur pręterea idem, frequentiorq́; illis ſextis ferijs conuocetur ad orandū, propoſita etiam à ſacerdote aliquo ſpiritualium contemplationum perito aliqua pia meditatione de Chriſti Domini paſſione, ex pręſcripto libri, qui iuſſu noſtro in lucem emittetur.

Concio autem habebitur de ſanctiſſima paſſione Dñi, aut de parte eius aliqua, in ſingulas illas ferias, ꝓ ratione diſtributa.

In omni pręterea parochiali eccleſia parochus, & ſolenni ſigno campanarū, & antegreſſa aliqua monitione, populū frequētem ad eccleſiam euocetᷣ; crucem in altari maiori vt ſupra exponat, & meditationē ēt de eodē libro proponat; & pręterea diuinū officiū, preces, litanias canat, aut ſaltē recitet, ad p̄ſcriptū Breuiarij, quod ampla forma emittetur.

De ſanctiſſimę Crucis adoratione in Paraſceue, non ante in alijs eccleſijs pręſtanda quàm in primaria. Prou. 5. de diu. off. §. initio. pa. 270.

Quod à regularibus & confratrijs ſeruari Vicarius diœceſanus curet, ac pręterea viſitator in vrbe.

De retinendo, augendo, atque excitādo orationis tam veſpertinę quàm matutinæ inſtituto, ac ſtudio, ad præſcriptum concilij prouincialis quarti. Prou. 4. de oratione. pag. 129.

Cui vtrique orationi parochi ipſi in eccleſia ſemper intereſſe ſtudeant; ita vt exemplo ſuo alios inflamment ad eam orationem, quæ ab omnibus fidelibūs, pręſertim mane & veſperi p̄ſtanda eſt.

De oratione item veſpertina pro defunctis, & indulgentia à parochis populo crebrius commendanda, ad præſcriptū concilij prouincialis ſexti. Prou. 6. de fun. §. Pro fidelibus. pa. 308.

Quę oratio ab omnibus eadem hora, nēpè ęſtate hora prima noctis, hyeme verò ſecunda habeatur.

Quam eandem horam regulares etiam ſeruent.

Huius orationis ſignificatio cāpanę ſono fiat, ritu ſalutationis Angelicæ: ita tamen, vt inter primum & ſecundum campanę ſignum tres etiam ictus campanæ diſtincti breuiſſimo interuallo dentur; inter ſecundum autem & tertium ſignū ictus pręterea inter ſe ſe eo interuallo itidem diſtincti.

Ad dandum ſignum ſalutationis angelicæ, mane veſperi, & meridie, alioq́; tēpore, eadem ratio in omni eccleſia ſeruetur, de more producta, pręſtetur, non tamen more feſto.

De promulganda indulgentia orationis ſine intermiſſione.

Id initio orationis fiat, quotieſcunq; habetur. Prou. 6. de indulg. §. Idem pręſtetur.

Cappellę maioris clatris, eccleſiæ vbi oratio publica agitur, tabella affigatur, ex qua populus cauſam illius orationis perſpiciat.

De Antiphona, Salue Regina, aliaq́; antiphona de Beatiſſima Virgine Maria, pro ratione temporū ſingulis ſabbatis canenda in omni parochiali eccleſia, ad p̄ſcriptū concilij prouincialis tertij. Prou. 3. de diu. off. §. Religioſis. pa. 97.

Quę ēt antiphona in vnaquaq; eccleſia collegiata canatᷣ, quibus omnes choro illius eccleſię addicti pręſentes adſint.

Ijs aūt ſingulis ex cōmuni reſidentię cēſu tantū diſtribuatur, quantum dari ſolet, cùm in choro interſunt officio horæ tertiæ illius ſequentis Dominicę diei. Tantundem conſequantur ex eodem cenſu, qui die feſto in eccleſia veſpertinæ orationi interfuerint.

Quę tamen oratio hyeme etiam ante horam ſalutationis angelicę habeatur.

His omnibus orationis officijs, & alijs item extraordinarijs clerici, & ſacerdotes, quicunque ad eadem officia conuenire in alia eccleſia non debent, in eccleſia parochiali interſint, intrà cuius fines habitant: alioqui pœnitentia afficiantur & mulctentur, ad pręſcriptum concilij prouincialis quarti.

AD PROCESSIONALIS libri cōficiēdi vſum, Vicarius foraneus vnuſqſq; nobis menſis ſpatio ab editione horū monitorum, indicem mittat proceſſionum, quæ in Vicariatu ſuo vel vniuersè Prou. 4. de diſtrib. §. Idem ſtatis. pag. 161. Quæ ad proceſſiones.

vel ſigillatim aliquo loco oriri ſolent.

Quo in indice notatum ſit, quo die, qua hora, quo ordine, per quę loca, ad quas eccleſias, quo ritu, & quibus precibus agantur: & denique deſcriptum ſit, quidquid deprauati moris irrepſerit.

Idem prę ſtent de proceſſionibus triduanis, & Gregorianis: in quibus notẽt pręſertim, ad quæ loca procedatur ex antiqua vel noua conſuetudine.

Referant prætereа diligẽter, quidquid in proceſſione ſolennitatis ſanctiſſimi Sacramenti ſeruatur, & præſertim quę ad ſtationem & circuitionem pertinẽt.

De proceſſione generali in eadem ſolẽnitate, Viſitatores, dięceſis ꝓut melius eſſe cenſuerint, in parochijs ſtatuant, an ad Prępoſituralem, an verò ad parochialem eccleſiam propinquiorem conueniẽdum ſit: qua in re rationem habeant & diſtantiæ locorum, & frequentiæ populorum, & amplitudinis locorum.

In eaq; ꝓceſſione, hoc ſeruetᷓ omnino, vt illa agatur ante Miſſam conuentualẽ.

Obſeruent pręterea Viſitatores diœceſis circuitum earum proceſſionum in pagis & vicis: ac ſi qua emendatione aut reformatione opus eſt, nobis referant, aut ipſi prouideant.

Seſſ. 25. ca. 13. de regu. Tit. de diui. off. § Tridẽtini. pag. 97.

De conuentu regularium ad proceſſiones publicas vnà cum clero ſęculari agendas, ex decreto Tridentino, & concilio prouinciali tertio.

Regulares igitur intra cuius parochialis aut prępoſituralis eccleſię fines monaſterium in diœceſi habent, ad omnes illius eccleſiæ proceſſiones cum clero ſæculari conueniant, ad quas etiam Regulares Mediolani conuenire ſolent.

Qui verò huic proceſſionum officio defuerint, poſtquàm de hoc decreto regulares moniti erunt, nobis à Vicario foraneo deferantur.

Parochus negligentes in obeundis proceſſionibus ſanctiſſimi Sacramenti, quæ in ſingulos menſes aguntur, & in alijs ẽt quas agere debent, & quas item in eccleſia præpoſiturali, aliave à Viſitatore cõſtituta, feſto die ſanctiſſimi Sacramenti præſtare debent, Vicarius dięceſanus ad nos per literas deferat, vt pro negligentię ratione contrà eos agatur.

Proceſſioni ſolenni ad eccleſias, etiam Regularium, cùm conuentũm eſt, in ijs eo tempore Miſſę non celebrẽtur, vt ne à proceſſione populus diſtrahatur.

In omni proceſſione regionaria, in qua clerus ſcilicet vnius tantummodo regionis, aut portę vrbis conuenit, ſi quando nos pręſentes adeſſe non poterimus, tũc Vicarius generalis, & Præfectus regionarius illius portæ interſint.

Parochi omnes proceſſiones obeant, q̃ aut ex voto, aut ex deuotione parochialium ſuorum inſtitutæ ſunt, etiam ſi ad eccleſias longius diſtantes ſupplicationis cauſà procedendum ſit.

Id verò gratis ſumptuq; ſuo præſtent, vbi tamen conſuetudinis eſt, cibaria, aliamq; neceſſariam impenſam eis à populo ſubminiſtrari, ea conſuetudo à nobis, Viſitatoriſve literis ꝓbata ſeruetur.

In ſingulis vrbis regionibus viri pij aliquot à Viſitatoribus cõſtituãtur, qui in celebritate inuẽtionis ſanctę Crucis, in qua ſanctiſſimus clauus exponitur, cleri populiq; diœceſani proceſſiones, vbi primùm Mediolanum venerit, rectè ordineq; excipiant, dirigant, inſtruant, & ad baſilicam Metropolitanam deducãt.

Ad quod munus ritè obeundum deligi poterũt aliqui operarij doctrinę Chriſtianę ex vnaquaque regione ciuitatis, prout Vicarius generalis Viſitatorum conſilio adhibito opus eſſe cenſuerit.

FVNVS die feſto ne agatur: ſi quando autem ob vrgẽtem cauſam agi oportet, Vicarius diœceſanus illius agẽdi facultatem ſcriptam ita det, vt mane nullo modo, ſed poſt veſperas agatur. Quæ ad ... nera & co... quias.

Quicunque parochus, contra fecerit aureo nũmo mulctetur: alij autem ſacerdotes & clerici emolumentum amittant, quod ex funeris officio conſequentur.

De non extinguendis in funere luminibus, niſi expleto ſepulturę officio, ad pręſcriptum concilij prouincialis ſexti. Pro. 6. de ... ne. pa. ... § Lumin...

Id in eccleſijs etiam regularium Viſitatõr regionarius vrbis, & Vicarius foraneus in diœceſi eccleſiarumq; pręterea præpoſiti potiſſimùm pręſtari curent.

De cãdelis intorticijsq; omnibus, quę in funere impenſis hęredum accenduntur, ſacriſtiæ, alijſve attribuendis ad pręſcriptum conciliorum. Pron. 1. ... fun. § cl... ci. § pag... Prou. ... 2. dec. ... 67.

Quod in funere datur, cum prępoſitis,

aut

Concil. pro. 4. tit. de funer. §. Illud præpoſiti. p. 157.

aut parochis, aũt alijs non communicandum, ad præſcriptum concilij prouincialis quarti.

Qua in re illud omnino caueatur, ne qui aliquando eorum nomine mittũtur, plus capiant, quàm ſi proprio nomine vocati conuenirent.

Prou. 6. de fun. §. In omni. pag. 108.

Synod. diœc. 4. decr. 46. 37. pa. 158.

De anniuerſarijs, & ſeptimis item, trigeſimiſq; in hebdomada celebrãdis, die Dominico præcedenti à parocho denunciandis, ex præſcripto concilij prouincialis ſexti.

De eleemoſinæ officio mortuorũ præſcripta, ijs tantummodo qui verè præſentes adfuerint, ex decreto diœceſano, & pro ratione Miſſarum celebratarum, & præterea pro ratione pũctationis ex præſcripto libro de officijs mortuorum.

In officijs mortuorum, quibus certus Miſſarum numerus ſcriptus non eſt, neque ex legato, neque alia ratione, ſed ſola pietate voluntateq; hæredum illa celebrantur, ſacerdoti qui eis interfuerit, non tamen Miſſa in eccleſia celebrarit vbi pro defunctis fit, ſi hęredes qui ſciũt eum alibi celebraſſe, tantundem dederint eleemoſinæ, quantum alijs ſacerdotibus qui celebrarint, ſatisfacere ille ſacerdos cenſeatur, ſi eorum defunctorum commemorationem ſtatis orationibus fecerit eo die in propria eccleſia celebrans.

Viſitator tam in vrbe quàm in diœceſi diligenter conquirant, & in ſcriptum referant, quidquid in vnaquaque plebe aut parochia ſeruatur, de emolumentis quæ in funere dantur: videantq; in primis, an illa clericorum cupiditate aucta ſint, an verò diminuta quadam populorum auaritia; perquirantq; quandiu ſit, quòd eorum emolumentorum ratio mutata ſit, & quam etiam ob cauſam.

Quæ omnia vbi diligenter inueſtigarint, ea ordine ſcripta nobis referant, vt ex ijs, & alijs etiam ſcriptis iam in Cancellariam Archiepiſcopalem relatis, atque ex omni alia diligentia, quæ per Viſitatores adhibenda erit, pro ratione laudabilis conſuetudinis, ſtipendium in funeribus, & exequijs per nos conſtituatur.

Schedulæ omnes, quibus funeralium emolumentorum rationes taxæve notantur, nobis tradantur, vt illas recognoſcamus.

Concilio prouinciali primo, Epiſcoporum exequijs cùm præter cętera eam rationem conſtituerimus, vt ne amplius cerei vigintiquatuor in ijs accendantur: modum etiam ſumptibus funerum in vrbe diœceſiq; noſtra Mediolanenſi adhibere, & paſtoralis noſtræ curæ officio, & pietati modeſtięq; Chriſtianæ, quæ cum in omni actione, tum in hac elucere debet, conſentaneum eſſe cenſuimus: vt ne quod ad religionis cultum, & ad animarum ſalutem pijs ſuffragijs procurandam ſancta mater eccleſia ſpiritu Dei edocta ſalutariter inſtituit, eo fideles nobis in fidem curamq; traditi, ad inanis pompæ oſtentationem, ambitionis ſtudium, luxusq; ęmulationem perniciosè abutantur.

Tit. de funere epi §. In exequijs, &c. pan. 35.

Quamobrem in funere defuncti, quacunque dignitate, ſtatu, ordine ille fuerit, eum ſacerdotum, capitulorum, & conuentuum etiam regularium, ac pręterea cereorum numerum tantummodo adhibere licere decernimus ac iubemus, qui in tabella, quam eo propterea nomine edemus, à nobis certus conſtituetur ac præſcribetur.

Cereorum pręterea pondus, & eleemoſinæ item, quanta in funus exequiasve conferatur, in ea ipſa tabella ſigillatim pręſcripta planè ſeruetur atq; obſeruet.

Quicunque ſit, qui contra hanc noſtram conſtitutionem, tabellæq; eo nomine editæ præſcriptum fecerit, pœna excommunicationis afficiatur, aliaq; arbitrio noſtro.

Vicarius diœceſanus diligenti inueſtigatione perquirat, ſi quid pecunię, cerę, alteriuſve rei, eleemoſinæ, aut emolumenti, confratriæ diſciplinatorum, aliorumq; ſcholarium Vicariatus ſui, cùm ad funera vocantur accipiant, aut exigant; ſibi ipſas, an ſcholæ eam eleemoſinam acquirant: quos item pſalmos, Antiphonas, & Orationes, & quo loco têporeve canant aut recitẽt: q deniq; tã in ſuis oratorijs, quã in eccleſijs ẽt regulariũ ſeruent, referant pterea nobis menſis ſpatio, quidquid compererint, quod vel ad vſum, vel ad abuſum pertinet.

Conci. pro. 4. tit. de cap. & altar. §. onera vero. pag. 124.

De tabella onerum vniuſcuiuſq; capellæ, altaris, legati vè ad prȩſcriptum Concilij Prouincialis quarti.

Id Viſitatoris, & Rectoris, Prȩfectiq; eccleſiȩ vniuſcuiuſq; cura omnino præſtetur ſpatio ad ſummũ trium menſium.

Prou. 4. de diſtrib. §. Punctatorũ. pag. 181.

De abſentia, & erratis in vnaquaque eccleſia collegiata notandis ad prȩſcriptum Concilij Prouincialis quarti.

Prou. 1. de offi. punct. §. Singulis. pag. 29. Prouin. 4. de diſtrib. §. ſingulis.

De libris punctationum in ſingulas hebdomadas conferendis ad prȩſcriptũ conciliorum.

De erratorum expoſitione reſcindẽda, vbi aliquid diſſenſionis affertur.

Id Vicarij diœceſani, & Viſitatoris regionarij arbitrio relinquitur.

Pro. 4. Ibid.

De ſupputatione canonicalis miniſtẽrij, quod vnuſquiſque canonicus menſe ſuperiori in choro præſtitit: & de ſupputatione item erratorum conſtituenda, ad prȩſcriptum eiuſdem concilij.

Ibid.

De ſupputatione cenſuum capitularium in fine anni, & de attributione itẽ pro ratione laborum.

De ſynographis ſupputationũ, à chori, & capituli pfectis, & à punctatoribus manu ſignãdis, theſaurarioq; tradendis

Ibid.

De nõ ſoluẽdo ante ſtata tpa, & de modo ſoluendi, ad pſcriptũ eiuſdẽ cõcilij.

Id vt prȩſtetur, efficiant omnino Viſitatores & Vicarij diœceſani.

Prou. 1. de ædib. canonic. §. Quarum ȩdium. pa. 19.

Quarum ædium canonicalium impluuium, atriumve concludi commodè poteſt, claudatur omnino quadraginta dierum ſpatio ab editione horum monitorum: & in eo prȩſtentur, quæ de clauibus conſtituta ſunt.

E quo impluuio atriove, pueri, alijve quicunque, ludis, clamoribus, aliovè mõdo obſtrepunt, excludantur etiam à ianitore, quem certo ſtipendio capitula conſtituant, vbi ob capituli inopiã aliud à nobis non decernatur.

Vbi verò impluuium, atriumve apertũ eſt, nullumq; ȩdium canonicalium ſeptum eiuſmodi eſt, quo concludi poſſit: Viſitator rationem aliquam omnino ineat, vt & claudatur, & eadem præſtentur, quæ in eodem concilio Prouinciali conſtituta ſunt.

Prou. 3. de diu. off. §. Vt erratis. pag. 98.

De punctatoribus in celebritate feſtorum, funeribus, officijs mortuorum, & proceſſionibus item, ex prȩſcripto concilij prouincialis, & inſtructionum noſtrarum.

Qua in re diligentia maior, & Viſitatorum, & Præfectorum eccleſiæ, & Vicariorum diœceſanorum à nobis ſummopere deſideratur.

Erit igitur cura Viſitatorum, punctatores etiam alios conſtituere, vbi iam conſtituti non ſatis erunt.

Punctatorum autem partes præterea erunt, in ſingulos menſes librum punctationum Viſitatori regionario vrbis, & in diœceſi Vicario diœceſano tradere, cùm ad parochiales conuentus veniunt, vt in ijs errata etiam publicè legantur: & qui deliquerint, errarintvè, plectantur pro ratione culpæ & erratorum.

De diſtrib[illegible] §. Idem ſta[illegible]tis pa. 1[illegible]

Prȩfecti eccleſiarum, errata, & abſentiam clericorum, qui eorum eccleſijs adſcripti ſunt, ſingulis menſibus Viſitatori in vrbe, & Vicario foraneo in diœceſi ſignificent: vt ſi errarint, ab eo ſalutari ſaltem aliqua pœnitentia afficiantur, ad prȩſcriptum concilij quarti.

Idem Rectores prȩſtent de relatione functionũ, tõſurȩ, habitus, & diſciplinæ clericorũ, q eccleſijs ſuis adſcripti ſunt.

MONITA

Executionis decretorum quæ ad Parochos pertinent.

VICARIAE perpetuæ, vbicunque in diœceſi à nobis erigi opus eſt, id Vicarius diœceſanus & Viſitator curet diligenter.

Prȩpoſitus ad ſacramenta miniſtranda, aliasq; functiones eccleſiaſticas obeundas in ſua plebana regione cappam induat, etiam ſi neminem alium eccleſiaſticum hominem quàm proprium clericum ſocium habeat.

At verò extra plebanȩ eccleſiȩ fines ea tantummodo vtatur, quando vna cum capitulo eccleſiæ ſuȩ collegiatim incedit: ſi capitulum canonicorum reſidentium non habet, quando cũ clero loci: ſi clerus non adſit, quando cum populo eccleſiȩ prȩpoſituralis eam actionẽ obit, in qua ſi clerus eſſet, prȩſens adeſſet: & denique quando cum capitulo parochorum, & cleri ſuȩ plebis, aliquam eccleſiaſticam functionem exequitur.

De

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Prou. 4 de paroch. § Qua in eccleſia. pag. 164.

De partitione curæ gerendæ in eccleſijs parochialibus, vbi portiones curatę plures ſint, ad præſcriptum concilij prouincialis quarti.

Id accuratè per Viſitatores in viſitationis munere conſultis nobis præſtetur.

Quicunque parochi ex viſitationis decreto, aliave ratione coadiutorem curę habere debent, pro tẽporis ratione quo non habuerint, quidquid ſtipendij debuiſſent, id fabricæ, alijve eccleſiæ vſui arbitratu noſtro Viſitatoriſve iam nunc attributum eſſe decernitur.

Quamobrem à Vicario foraneo ſequeſtri nomine agatur, & quidquid ſequeſtri iure obligatum erit, relaxetur deinde apud ſcholares confratrię ſanctiſſimi corporis Domini, aut apud fabricæ curatores, alioſve quorum intereſt,

Parochi, hoſtias, vinum ad vſum communionis populi, quam omni anni tempore etiã in Paſcha agent, candelas die feſto Purificationis, aut oliuas parochialibus ſuis ſtato eo die Dominico diſtribuendas parent ſumptibus ſuis, propoſita mulcta graui, ſi vnquam defecerint.

Vbi tamen vſus iudicio Viſitatoris probatus is eſt, vt parochialium impenſis, aut confratriarum, aut fabricæ eccleſiæ ſumptu, aliave ratione id prętetur, eum piè ſeruari iubebit.

Prou. 4. de ſacr. Miſſ. §. Epiſcopus in facultate. pa. 148.

De Miſſarum celebrandarum mũnere non ſuſcipiendo à parocho, præter id quod ex parochialis curæ officio ſuſtinet, niſi ex facultate ſcripta.

Quę facultas ne ab alio quàm à nobis, cùm Mediolani ſumus, cuiquã concedatᷣ.

Id Parochi ſeruent mulcta ſtipendij cõſtituta, aliaq́; grauiori arbitratu noſtro.

Prou. 4. de paroch. §. Oblationũ. pa. 165.

De oblationibus die Dominico & feſto in Miſſa parochiali colligendis, ad præſcriptũ Cõcilij prouincialis quarti.

Ita tamẽ, vt vbi ex conſuetudine iã vel fabricæ eccleſiæ, vel ſcholæ ſanctiſſimi Sacramẽti, vel alteri pio vſui attributę, eã ob causã fiũt, ne à parochis ſubtrahanᷣ ſed eidem fabricę ſcholęq́; acquirantur.

Ibid. Syno. 2. dec. 21. pag. 340. Syno. 4. dec. 32. pag. 366.

Vbi pia aliqua conſuetudo eſt oblationum, quæ à populo eccleſiæ fiant, retineatur: & mane in Miſſæ ſacrificio illæ pſtentur ad pręſcriptum conciliorum.

Parochus vnuſquiſq; vrbis de feſto Dñi cã præcedẽte, in qua oblationes ab vnaquaq; regione publicè certo ordine fiũt, præmoneat populũ, vt ne conquirendis eleemoſinis, & earum oblationũ occaſione inſtrumẽta muſicalia per vrbẽ adhibeantur, aliaq́; præterea præſtenᷣ ad præſcriptum decreti noſtri diœceſani.

De ſtationibus, indulgentijs, proceſſionibus, officijsq́; mortuorum à parocho die Dominico promulgandis: & de oratione item populi intrà Miſſarum ſolẽnia ab ipſo quoq; denuncianda ad pręſcriptum concilij prouincialis tertij. Prou. 3. de par §. Dominicis. pa. 98.

De denonciatione matrimoniorũ, dierum feſtorũ, vigiliarũ, ſeu ieiuniorũ, & huiuſmodi parochialia officia omnia intrà Miſſę cõuentualis ſolẽnia pſtentur vbi collegiatæ eccleſiæ sũt parochiales.

Viſitator regionarius vrbis, & Vicarius diœceſanus menſis ſpatio nobis tabellã ſcriptã mittat: in qua ordine ſcriptę ſint formulę omnes, quibus in regione ſua parochi vtuntur, ad vigilias, dieſq́; feſtos, proceſſiones, officia mortuorũ, matrimoniaq́; denuncianda, ad res item amiſſas aut inuentas euulgãdas, & ad alia cuiuſuis generis.

De enunciandis ieiunijs, vigilijs, diebus feſtis, proceſſionibus, votis, officijs mortuorum, matrimonijs, rebus item amiſſis, inuẽtis, cęteriſq́; forma ſeruetur, quę præſcripta in hoc libro edetur. Baptizatorum, confirmatorum, matrimonioq́; junctorum nomina, animarum item ſtatum, parochus vnuſquiſque in libros referat ex formula præſcripta.

De facultate ſcripta impetranda à parochis pueros docentibus. Prou. 4. de paroc. §. Neque pterea. pa. 166.

Quam facultatem qui menſium duorum ſpatio ab editione huius libri nõ impetrarint, nummis aureis quatuor mulctẽtur, aliaq́; grauiori arbitratu noſtro.

Quam mulctam Vicarius diœceſanus, & Viſitator regionarius vrbis exequatur ſedulò.

De infirmis in vicinia parochiali à parocho quotidie viſitandis poſt Miſſæ celebrationem. Prou. 5. de ſacr extr. vnctio. §. Quod conc. pa. 223.

De cura eccleſiaſticorum infirmorũ, & ſpirituali, & temporali, ad præſcriptum conciliorum. Pro. 2. tit. 1. dec. 15 pag. 67.

In quã curã qua decet pietate & charitate, parochi omnes tam vrbis quã diœceſis, & Vicarij item diœceſani incũbant. Prou. 6. de paroch. pa. 301.

AEDES parochiales, ſocerdotaleſve, à domicilijs colonorum pariete omnino diſtinguantur trium mēſium ſpatio, aut breuiori ēt tēpore, prout Viſitator conſtituerit, ex forma ēt ad codē pſcripta: mulcta autem ſi nummum aureorum vigintiquinq; ei propoſita, qui ad conſtitutum tempus id non præſtiterit.
Quæ autem ædes ex viſitationis decreto iam diſtinctæ & ſeparatæ eſſe deberent, id præſtetur menſis ſpatio, mulcta eadem conſtituta: culpæ verò & negligētiæ præteritæ nomine à Vicario generali, & criminali contra negligentes agatur mulctæ executione.

MONITA

Executionis Decretorum, quæ ad viſitationem pertinent.

Pro. 4. de Viſit. §. At vero. pag. 172. Ibid. §. Hæc ipſa.

DE populi ſtudio paulò ante viſitationis tempus, paſtoralibus literis inflāmando ad ſacram confeſſionem, & communionem, orationemq; pro ſalutari viſitationis ſucceſſo.

De oratione quadraginta horarum triduo ante viſitationem à parocho inſtituenda, & habenda.
Quæ omnia vt religioſius & facilius pſtentur, Viſitator, aut eo impedito, alius quem nos delegerimus, aliquot ante diebus quā viſitandi munus aggrediamur, ad pagos, vicos, locaq; ſingula plebis de cuius viſitatione agitur, ſe conferet, adiunctis ſecum duobus pluribuſve confeſſarijs probatis. Eo cùm venerit, vel ipſe, vel alius idoneus ſacerdos aduentum noſtrum ob viſitationem præmonebit, grauiq; & ſalutari concione populum lectis etiam noſtris de viſitatione literis paſtoralibus vehemēter ad ea hortetur, quę ad ſpiritualem pręparationem ab eo pręſtari conuenit.
Confeſſarij autem quos ſecū duxerit, vt audiendis confeſſionibus ſingulorum populorum aſſiduè incumbant, rectè curet pro ratione ordine locorū, quo illos mittere opportunius eſſe viderit. Atq; is quidem alios etiam confeſſarios, etiā parochos (quos tamen potius è longinquis plebibus deligat) adiungere poterit, prout opus eſſe cenſuerit. Et verò q̄ de edictis, inſtructionibuſq; promulgandis, de ijs parandis quæ ad viſitationem pertinent, de reliquiſq; omnibus præſtandis in concilio prouinciali quarto conſtituta ſunt, ipſe locis ſingulis ea omnia exequi curet diligenter. Eccleſias pręterea, apparatumq; omnem, quoad eius fieri poterit, ipſe ante inſpiciat, q̄ nos aduenerimus.
Populo itē aditū præbeat, & poteſtatē faciat ſe cōueniendi, ſecūq; colloquēdi. Siq; viſitationis cauſa aliquid vel perquirendum, vel teſtificandum erit, ſiq; vllæ cauſę, aut agendę ſunt, vel tranſigēdę, decidendęve, quæ noſtram pręſentiam non deſiderant; id omne exequi ipſe ſtudeat: vt ne cùm venerimus, ob eas cauſas diutiꝰ in viſitationis munere verſari neceſſe habeamus.
Vnuſquiſq; parochus viſitationis tempore, in eccleſia ſacriſtiaq; inſtruēda, & ornanda, in ſcripturis, inſtrumentis, inuentarijs, iudicibus, teſtificationibus cæteriſq; omnibus ex concilij prouincialis quarti decreto apparādis, diligētes, & aſſidui ſint: ideo à confeſſionibus audiendis abſtinebunt, ijs pręſertim locis, quò confeſſarij antea miſſi ſunt, aut vbi nos præſentes aderimus, niſi aliquando aliter faciendum cenſuerimus.

Idem habeat exemplar omnium indicū, quos Viſitatoribus exhibere debet ex decreto concilij prouincialis quarti. Ibidem. Qua in re hoc videat, atque efficiat, vt earum rerum quæ notam infamiæ inurere poſſunt indices ſeparatos habeat.

De Cancellaria Archiepiſcopali.

QVECVNQVE edicta, decreta, monita, literę itē ſcribunt, edunturve, tam paſtorales, quàm etiam illæ, quæ vniuerſè, aut ad Vicarios diœceſanos, aut ad parochos, clerumve à nobis noſtrave auctoritate mittutur, Cācellarius Archiepiſcopalis ea oīa et ſingula codices certo loco in cācellaria aſſeruent ꝑpetuo. Exemplaria teſtificationum, informationumve, aliarumq; cauſarum, & quæſtionum criminalium, quæ fori, cancellariæq; Archiepiſcopalis nomine à Vicario diœceſano conficiuntur, denuo aſſignata, ad Vicarium noſtrum generalem aut criminalem mittantur, vt in cancellaria noſtra aſſeruentur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Qui Vicarius, & notario, & alijs etiam, qui eo in genere operam nauauerint, debitam mercedem ſtatim perſolui iubeat, cancellariæ pecunia, aliave ratione, ac ſi neceſſe erit, ex ærario mulctarum.

MONITA.

Executionis Decretorum, quę ad bona Eccleſiaſtica pertinent.

Tit. 3. decr. 21. pag. 72. DE bonis eccleſiaſticis melioribus reddendis, preſtetur, quod decretum eſt in concilio prouinciali ſecundo. In qua re Viſitatores omni diligenti ratione, etiã fructuum ſequeſtro illud curent, vt ea bona vbiq; illorum, qui beneficia obtinent, impenſis, quatenus opus eſt, meliora reddantur omnino.

De ſyngraphis, aut confeſſionibus locationum, liuellorum eccleſiaſticorum, Ibid. decr. 22. publico inſtrumento conficiendi, ex decreto concilij prouincialis ſecundi.

Id præſtetur mulcta pœnave conſtituta amiſſionis dimidiæ partis fructuum vnius anni.

Hęcq; omnis executio Viſitatoris ſit, & Vicarij diœceſani.

De mendicantibus.

CONTRA medicos nulla inualetudine morbove affectos, & alios quoſcunq; qui ſine facultate ſcripta eleemoſinã in diœceſi quęritant, Vicarius foraneus agat: atq; vt iſtorum deſidiæ, & nequitiæ, vel malitiæ potius conſulatur, ad congregationem mendicantium referatur.

Idem ab eo pręſtetur contra illos, qui ſine ea facultate eleemoſinam monialiũ nomine in diœceſi conquirunt: & præterea contra moniales ipſas, quę alienæ diœceſis ſunt.

De capſulis, vaſculo, mẽſa, ſine facultate ſcripta nõ exponẽdis ad vſum colligendi eleemoſinas, id omne pſtetur, qđ ſancitũ eſt in cõcilio prouinciali quart.

Id ipſum omne, tũ de facultate ſcripta, tum de duabus clauibus, ſeruetur, & pręſtetur itidem de capſulis, ſeu burſulis eleemoſinarijs, qui alicuius, vel eccleſię, vel ſcholæ, vel loci pij, vel alterius pij inſtituti per vrbem diœceſimve circumferuntur.

Quæ capſulæ eleemoſinariæ cõfectæ ſint ad pręſcriptum formulæ noſtræ, ac pręterea à deputato noſtro obſignatæ ſigno S. Ambroſij.

Alioqui Vicarius diœceſanus, & præterea Viſitator regionarius vrbis illas auferri; & qui eaſdem circumferunt, puniri curent Vicarius noſter, & Generalis, & Criminalis: cui vtrique hanc curam delegamus.

De Regularibus.

VICARIO diœceſano, aut parocho, anteaquàm regulares ad eleemoſinas in Vicariatu viciniaq; parochiali conquirendas admittantur, eorum facultas exhibeatur.

Is autem omni modeſtia videat, an vniuersè, an verò ſpeciatim ad certa loca tantummodo ea facultas pertineat: ſicque ne limites facultatis ab ijs excedi patiatur.

Parochus aũt ſi quid in ea re dubij erit, Vicarium diœceſanum conſulat.

Vicario vnicuiq; diœceſano facultatem delegabimus agendi contra regulares delinquentes in caſibus, in quibus contra eos agere Epiſcopus poteſt de iure, tam auctoritate ordinaria, quàm ex Concil. Trident. aliterve delegata.

Qua tũ facultate Vicarius diœceſanus vtatur omni moderatione, & prudẽtia.

Quæ generatim ad hæc monita pertinent.

QVÆCVNQVE executio inferioribus delegata eſt, eadẽ ſuperioribus etiã cõmiſſa cenſeatur; ita vt quę parochi pręſtare debẽt, in illis ipſis exequẽdis Vicarius diœceſanus, & Viſitatores, & Vicarij ſuperiores, pro ſuo quiq; officio incumbant diligentiſſimè.

Quicunq; monitis, decretis, eorumque executioni non paruerint, etiam vbi in illis ipſis certa pęna conſtituta eſt, aliã præterea pęnam ſubeant arbitrio Vicarij Generalis, aut Viſitatoris.

Mulctæ pęnæq; in tabella cõſtitutæ, quę de erratorũ mulctis iampridem edita eſt, ſi in hoc monitorum decretorumq; libro grauiores ſancitæ nõ ſunt, quàm in ea ipſa erratorum tabella, vt ad eiuſdem tabulę pręſcriptum perſoluantur, officium curaq; ſit vniuſcuiuſq; Viſitatoris, & Vicarij diœceſani.

EDICTA